N°. 308. A°. 1859.

DINGSDAG 27 DECEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*,

Gezien de voorschriften betreffende de Vierde Algemeene Tienjarige Volkstelling, bepaald bij Koninklijk besluit van den 20 September 1859 (Staatsblad n.° 101).

Herinneren bij deze de Ingezetenen aan de navolgende bepalingen van het voormeld Koninklijk besluit, te weten:

Art. 1. De vierde algemeene tienjarige volkstelling heeft plaats op den 31sten December 1859, overeenkomstig de volgende voorschriften.

Art. 2. De volkstelling heeft plaats naar het *werkelijk verblijf*, in den strengsten zin des woords.

Ieder persoon, Nederlander of vreemdeling, wordt ingeschreven in de gemeente, waar hij den nacht van 30 op 31 December heeft doorgebragt.

Zij, welke gedurende dien nacht reizende zijn geweest, worden ingeschreven in de gemeente, waar zij des morgens of in den loop van den 31 December aankomen.

Art. 3. Schippers. welke met of zonder hun huisgezin op den dag der telling aan boord hunner schepen varende zijn, en allen die zich aan boord bevinden, leveren hun ingevuld billet in ter plaatse hunner bestemming, wanneer zij die nog in den loop van den 31 December bereiken.

Wanneer zij deze plaats niet kunnen bereiken, doch onderweg op ééne of meer plaatsen vertoeven, geschiedt de inlevering van hun billet op de plaats, waar zij het langst op den 31 December vertoeven.

Leggen zij op dien dag volstrekt niet aan, dan geschiedt de inlevering op de eerste plaats waar zij na dien dag aankomen.

Art. 4. Aan ieder hoofd van een huisgezin wordt door of van wege het Gemeentebestuur een inschrijvingsbillet, overeenkomstig het model, achter dit besluit gevoegd, ter hand gesteld.

Hij is verpligt dat billet met de namen der leden van zijn huisgezin welke op den 31 December aanwezig zijn, naauwkeurig, volledig en volkomen naar waarheid in te vullen, of te doen invullen, en is voor die invulling aansprakelijk.

Art. 5. Tot het huisgezin worden medegerekend alle personen, die blijvend of tijdelijk onder de huisgenooten zijn opgenomen, hoewel zij geen leden der familie zijn; ook de dienst en- werkboden, die bij hunne meesters wonen.

Personen, die, hoewel bij anderen inwonende, toch afzonderlijk leven, worden als zelfstandige huisgezinnen beschouwd, en ontvangen afzonderlijke inschrijvingsbilletten. Tot die personen behooren officieren, studenten, kweekelingen, leerlingen, enz., wanneer zij *niet* in de instellingen, waartoe zij behooren, zijn gehuisvest. Evenwel zijn de hoofden der huisgezinnen, bij wie zulke personen inwonen, voor de naauwkeurige invulling der billeten aansprakelijk.

Art. 6. De personen van het huisgezin worden in de volgende orde op het billet ingeschreven. Het hoofd van het huisgezin; de vrouw; de kinderen naar hun ouderdom; de bloedverwanten en aangehuwden van het hoofd van het huisgezin; de overige personen niet in familiebetrekking staande, doch onder de huisgenooten opgenomen; de inwonende dienst- en werkboden; eindelijk alle personen, die, hoewel elders wonende, zich op den 31 December in het huisgezin bevinden.

Aan huisgezinnen, waarvan het getal personen tien te boven gaat, worden twee of meer billetten afgegeven.

Die billetten behouden nogtans hetzelfde nummer, en worden onderscheiden door de letters *a*, *b*, *c* en *d*, gevoegd achter het nummer, bijv. n.° 25*a*, 25*b*, 25*c*, 25*d*.

Art. 7. Alle kweekelingen van akademien, seminarien, kostscholen en andere instellingen en gestichten van opvoeding en onderwijs; alle personen in kloosters of andere godsdienstige vereenigingen of stichtingen; allen die in gast- en ziekenhuizen, in krankzinnigengestichten, in wees- of vondelinghuizen, in werkhuizen of bedelaarsgestichten zijn opgenomen; in het algemeen allen, die te zamen wonen in instellingen, of gestichten, aan wier hoofd bestuurders staan, worden door die bestuurders ingeschreven.

De kolonisten der Maatschappij van Weldadigheid worden ingeschreven door de zorg van het bestuur dier Maatschappij, in de gemeente waar zij wonen.

Art. 8. Aan de herbergiers of logementhouders worden afzonderlijke inschrijvingsbilletten verstrekt, welke zij voor de reizigers naauwkeurig invullen.

Art 9. Aan de schippers, hetzij binnen- hetzij buitengaats varende, worden afzonderlijke inschrijvingsbilletten verschaft, waarop zij inschrijven alle schepelingen of andere personen, welke zich op den 31sten december aan boord bevinden.

Art. 10. Het Departement van Oorlog zorgt voor de invulling der inschrijvingsbilletten ten opzigte van alle personen, die op den 31sten december gehuisvest zijn in gebouwen, tot militaire einden gebruikt wordende.

Alle militairen, met name ook verlofgangers, *niet* in de genoemde gebouwen gehuisvest, worden ingeschreven op de plaatsen, waar zij zich bevinden, in de huisgezinnen, waartoe zij behooren.

Art. 11. Het Departement van Marine zorgt voor de invulling der inschrijvingsbilletten ten opzigte van alle personen, welke op den 31 december gehuisvest zijn, hetzij aan boord van schepen in 's Lands dienst, in de havens of op de reeden van het Rijk aanwezig, of op stroom liggende, hetzij in eenig etablissement, hospitaal of ander gebouw tot de Marine behoorende.

Art. 12. Het Departement van Justitie zorgt voor de invulling ten opzigte van alle personen, welke in elke gemeente op den 31sten december in de strafgevangenissen, huizen van verzekering of van arrest en huizen van bewaring gehuisvest zijn.

Art. 13. Van elk persoon, die geteld wordt, worden de volgende opgaven verlangd:

A. *Familienamen en voornamen;* voluit geschreven.

B. *Geslacht;* door de letter M of V te schrijven in de daarvoor bestemde kolom.

C. *Betrekking tot het hoofd van het huisgezin;* in te vullen met: *hoofd* en verder bijv. *vrouw*, *zoon*, *dochter*, *neef*, *nicht*, *zwager* enz. of *niet-verwant*.

Daarenboven voor inwonende dienst- en werkboden, verwant of niet-verwant, invullen *in dienst*.

D. *Dag, maand en jaar der geboorte.*

E. *Plaats der geboorte.* Inboorlingen schrijven den naam der gemeente en der provincie in; — zij, die geboren zijn in eene Nederlandsche Kolonie of in den vreemde, schrijven den naam van de Plaats en van het Land (of Eiland).

F. *Burgerlijke staat.* In de hiervoor bestemde kolom wordt ingeschreven voor de ongehuwden O; voor gehuwden H; voor weduwenaars en weduwen W, en voor hen, wier huwelijk door echtscheiding ontbonden is: S.

G. *Woonplaats.* Hierdoor wordt verstaan de plaats, waar men gewoon is verblijf te houden, dat is de *werkelijke woonplaats.*

Dit geldt ook voor de personen, vermeld in art. 7, wanneer zij het grootste gedeelte van het jaar verblijf houden in de instellingen, daar aangeduid. De omstandigheid, dat ouders, voogden of curators in eene andere gemeente wonen, brengt hierin geene verandering. Ook de waarschijnlijkheid, dat zulke personen (bijv. gevangenen) zullen terugkeeren naar de gemeente, waar zij vroeger gewoon waren verblijf te houden, komt niet in aanmerking. Voor personen, welke gewoon zijn in meer dan ééne gemeente verblijf te houden, wordt in deze kolom de naam der gemeente geschreven, waar zij het langst vertoeven. Mogt hieromtrent twijfel bestaan, dan wordt de gemeente vermeld, waar men in 1859 het langst verblijf gehouden heeft.

De invulling van de kolommen geschiedt door het woord *ja* in de eerste, wanneer de woonplaats is in de gemeente, waar de inschrijving plaats heeft; — door den naam der gemeente en der provincie in de tweede, wanneer de woonplaats is in eene andere gemeente binnen het Rijk; — door den naam van de plaats en het land in de derde of vierde, wanneer de woonplaats is in eene Nederlandsche kolonie of in den vreemde.

In geval minderjarigen of onder curatele gestelden hunne werkelijke woonplaats hebben in eene andere gemeente dan hunne ouders, voogden of curators, dan wordt in de kolom *Aanmerkingen* de woonplaats van deze laatsten vermeld.

Alle andere personen, welke elders dan in de gemeente, waar zij gewoon zijn verblijf te houden, en waar dus hunne *werkelijke woonplaats* is, volgens de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek eene wettige woonplaats (*domicilie*) hebben, moeten eveneens in de kolom *Aanmerkingen*, de gemeente, waar die wettige woonplaats is, vermelden.

H. *Kerkgenootschap.* Bepaald aanwijzen het kerkgenootschap, waartoe elk lid van het huisgezin behoort.

I. *Maatschappelijke betrekking. Ambt.* Voor hen, die meer dan één ambt, bekleeden, is het voldoende het voornaamste te vermelden. Krijgslieden van de zee- en landmagt geven het wapen op, waarbij zij staan en den rang dien zij bekleeden; wanneer zij gepensioneerd zijn maken zij ook hiervan melding.

Ambtenaren, die tevens een beroep of bedrijf uitoefenen, vermelden zoowel hun ambt als hun beroep of bedrijf.

Beroep of bedrijf. Het is onvoldoende dit door algemeene bewoordingen uit te drukken. De bijzondere tak van landbouw, fabrieknijverheid of handel, de soort van het ambacht of handwerk behooren duidelijk onderscheiden te worden. Zij, die meer dan één beroep of bedrijf uitoefenen, vermelden hun hoofdberoep of bedrijf.

Zij, die aan instellingen van hooger onderwijs zich wetenschappelijk of maatschappelijk vormen, worden in de eerste der kolommen *beroep of bedrijf* als student, kweekeling of kadet ingeschreven met vermelding van het beoefende vak.

Kinderen en volwassenen, welke onderwijs ontvangen of een beroep aanleeren, worden in de tweede der kolommen *beroep of bedrijf* aangeduid; wanneer zij ten huize hunner ouders of voogden onderwezen worden, met het woord *huisleerling;* wanneer zij ter school gaan, met het woord *schoolleerling;* wanneer zij een beroep aanleeren met het woord *leerling*, met bijvoeging van het beroep, bijv. *timmerman*, *metselaar*, enz.

Personen zonder beroep worden aangeduid door het woord *geen* in de eerste der kolommen *beroep of bedrijf.*

J. *Blinden of doofstommen.* Personen die blind of doofstom zijn, worden aangeduid door de letters B. of S.

Art. 14. Ten opzigte van personen en huisgezinnen. welke op 31 december uit hunne woonplaats afwezig zijn, wordt het volgende in acht genomen.

Wanneer leden van het huisgezin afwezig zijn, worden *op den rug* van het inschrijvingsbillet hunne namen en voornamen vermeld, benevens de plaats (of het land), waar zij zich bevinden.

Voor de personen, bij anderen inwonende, vermeld in het tweede lid van art. 5, wanneer die afwezig zijn, geschieden dezelfde opgaven door het hoofd van het huisgezin, bij wien zij inwonen, en worden die opgaven geschreven *op den rug* van het billet voor die afwezige personen bestemd.

Gelijke opgaven *op den rug* van de billetten geschieden door de bestuurders, vermeld in art. 7 ten opzigte van kweekelingen, kolonisten enz., welke tijdelijk afwezig zijn.

Wanneer familien, in afzonderlijke woningen gehuisvest, afwezig zijn, doen de huisbewaarders *op den rug* van de voor die familien bestemde inschrijvingsbilletten dezelfde opgaven, voor zoo ver hun die bekend zijn.

Wanneer huizen tijdelijk door alle bewoners verlaten zijn, zorgt het gemeentebestuur voor het opsporen van de namen en verblijfplaats der afwezige bewoners.

Art. 15. Aan diegenen, welke bij de ophaling der inschrijvingsbilletten bevonden worden nalatig geweest te zijn in de behoorlijke invulling, zal een termijn van acht dagen worden toegestaan om hun billet, behoorlijk ingevuld, aan het gemeentebestuur te bezorgen, of wel mondeling de opgaven te komen doen, waarmede het voor hen kan ingevuld worden.

Art. 16. Op hen, die na afloop van dien termijn nalatig of weigerachtig worden bevonden, zullen de strafbepalingen van art. 1 der wet van 6 maart 1818 (*Staatsblad* n.° 12) kunnen worden toegepast. (*a*)

Art. 17. Bij het ontdekken van opzettelijke kwade trouw, doet het hoofd van het gemeentebestuur daarvan verslag aan Gedeputeerde Staten, ten einde, daartoe

(*a*.) Art. 1 der wet van 6 Maart 1818 (Staatsblad n.° 12), bepaalt eene straf van *f* 10 tot *f* 100 boete en eene gevangenschap van een tot 14 dagen, hetzij afzonderlijk, hetzij te zamen.

EXPEDITIËN
naar de Rijken *Boni* en *Soupa* op het Eiland Celebes in 1825. (*)

Nadat in 1824 de Bonieren tijdens de regering eener Koningin onze sterkten op het eiland Celebes tot nabij de hoofdstad Makasser hadden aangevallen, tot geallieerde hebbende den Koning van Soupa en zijne onderdanen, die alle onze vroegere aanvallen ter zijner onderwerping strekkende had afgeslagen, vertrok in de laatste dagen van 1824 eene belangrijke expeditie onder bevel van den generaal-majoor van Geen, die deswege in december van dat jaar op een koopvaardijschip met zijne stafofficieren uitzeilde, gevolgd van het 18de regement, kolonel Bischof, een half escadron lanciers, een detachement mineurs en even zoo veel artilleristen, waarvoor de vuurmonden te Makasser aanwezig zouden gebezigd worden.

Te Samarang scheepte den 31 december 1824 tot dat doel zich in de majoor der artillerie, Gey van Pittius, als kommandant over dat wapen, aan boord van hetzelfde koopvaardijschip, de Fatal-baru genaamd, onder zijne bevelen hebbende den majoor der infanterie de Bast, kapitein Hersem en drie luitenants, waaronder zijn adjudant, genaamd Bestelmeijer, en 250 onderofficieren en soldaten der infanterie en artillerie, zoo Europeanen als Inlanders.

De Fatal-baru was een lomp gebouwd Arabisch fregat, waarvan de eigenaar zich aan boord bevond; de schipper was een onbedreven kleurling, die des avonds voor het vertrek bestemd beschonken aan boord kwam, waarom de majoor Gey van Pittius hem bovendeks zijn roes deed uitslapen en het detachement bezigde om den nog in open vaartuigen rondom liggenden voorraad van levensbehoeften, drinkwater en brandhout in te schepen; dit verrigt zijnde, deed hij den schipper, met name Faulhabar, wekken, gelastte hem het anker te doen ligten en onder zeil te gaan, waartoe de landwind geschikt was; zulks werd echter door den schipper geweigerd en geantwoord dat het daartoe den volgenden dag nog tijd genoeg was; doch de majoor Gey, die last had zich onverwijld naar Makassar te begeven, deed dadelijk een officier en vier soldaten in eene sloep gereed houden om den weerspannigen schipper tusschen de bajonnetten naar den kolonel von Jet, bevelhebber over de 2de groote militaire afdeeling, te Samarang residerende, te brengen, met verzoek om een anderen schipper, als wanneer Faulhabar, zich onderwerpende, het lompe fregat onder zeil deed gaan.

Terwijl ik gedurende den nacht met den majoor de Bast en mijn adjudant in de kajuit gekleed op de rustbank te slapen lag, werden wij schier te middernacht plotseling gewekt door opvolgend stooten van ons schip, waarop wij naar boven ijlden en de stooten voelden herhalen; weldra bevond zich het geheele detachement insgelijks bovendeks en terwijl wij bij donkeren nacht rond ons lichten zagen, werd door onze manschappen geroepen: Roovers om ons! Hierop gelastte ik dat alle soldaten hunne geladen geweren bovendeks zouden halen, hetgeen ook de officieren deden ten aanzien hunner jagtgeweren. De roovers, op de omgevende vaartuigen bemerkende dat zij met eene belangrijke militaire magt te doen zouden hebben, bluschten hunne lamplichten en roeiden in alle rigtingen van ons, wanneer ik hun een twee-gelederenvuur tot afscheid deed geven.

Ons schip bleef nu aanhoudend hevig stooten op de onderzeesche klippen, waardoor het roer uit de haken sprong; het liet zich verwachten dat het bij opkomenden zeewind, die met den dageraad te gemoet gezien werd, verbrijzelen zoude; onze scheepsgezaghebber, daarvoor beducht, werd radeloos, en stelde mij voor, de aan boord zijnde 72,000 Gouvernements guldens in eene sloep naar wal te brengen, naardien wij slechts een paar uren afstands van daar waren. In stede van hem zulks toe te staan, stelde ik hem onder toevoorzigt van een mijner luitenants, en nam zelf het bevel over de besturing van het schip, deed dreg-ankers op de boven zee stekende klippen uitbrengen en grootere ankers uitwerpen, doch laatstgenoemden hielden niet en wij bleven aanhoudend in stootende beweging; bespeurende dat alle aangewende pogingen om het schip buiten de klippen te werken zonder vrucht waren, deed ik tijdens den nog donkeren nacht noodschoten met onze vier karonnades doen, terwijl ik, met de officieren bovendeks niets beters kunnende doen, cigaren rookte, hetgeen het volk in eene geruste stemming hield. Bij het aanbreken van het morgenlicht, bemerkten wij dat het schip tusschen de klippen beklemd zat, die het Visschers Eiland omringen, gelegen op twee uren afstands van den hoek van Japara, alwaar gewoonlijk de rooversvaartuigen zich ophouden, om de kustvarende handelsschepen aan te vallen: ons schip willende ligten, deed ik het geheele detachement op eene der grootste platvormige rotsen overgaan, met hunne geweren, munitie, vivres, drinkwater, brandhout en de vier aan boord zich bevindende karonnades, voorzien van kruid en kogels, door welke ontruiming de inlandsche matrozen ook de handen meer vrij hadden; doch ongeacht deze ligting van het fregat wilde hetzelve niet tusschen de klippen uitgeraken, waardoor het te verwachten was dat bij opzettenden zeewind, in de maand januarij, waarin de west- of regen-moussons heerschen, ons vaartuig verbrijzeld zou worden. Inmiddels had het detachement met de medegenomen zeilen tenten opgeslagen, en waren de manschappen gedeeltelijk bezig hunnen kost te koken, terwijl anderen den tijd met de vischvangst doorbragten en de officieren op zee vogelen schoten.

Na langdurige werkzaamheden om ons schip in vrij water te brengen, zulks vruchteloos beproefd hebbende, besloot ik in eene sloep naar de stad Japara te varen, en den resident, baron van Haak, om hulpvaartuigen en menschen te vragen: ik deed mij door den kapitein Hersem vergezellen, en na drie uren roeijens bevonden wij ons aan het residentie-huis, waar de genoemde hoofdambtenaar ons hartelijk ontving en op mijn verzoek alle beschikbare platboomde vaartuigen met veel bemanning naar ons schip afzond, bestuurd door een Bengaalschen Cipaijer als stuurman, die in deze hoedanigheid vroeger bij de Engelsche marine gediend had. Wij ontbeten volgens Oost-Indisch gebruik à la fourchette bij den resident, en gingen daarna met hem in een zijner rijtuigen eene tournée in de residentie Japara onder zijn beheer doen, bij welke gelegenheid de heer baron van Haak ons in zijne schoone paardenstoeterij bragt, die door hem als goed paardenkenner zoodanig bestuurd werd, dat dezelve schoone Javasche paarden opleverde.

Na een goed diner keerden wij met de sloep weder naar ons fregat terug, waar wij den Cipayer stuurman, een zeer schoon en levendig mensch, met een bijzonderen ijver bezig vonden de bevelen tot vrijmaking van de klippen aan de equipage en de visscherlieden der boegseerende schuiten te geven; ik moet verklaren nimmer een vuriger mensch ontmoet te hebben dan dezen Bengalees, voor wien de inlandsche matrozen op zijne bevelen en wenken over het schip vlogen waar het noodig was; ongeacht deze ijverige werkzaamheid gelukte het niet dan na driemaal vier en twintig uren het schip in vrij water te brengen, waarna ik de troepen, kanonnen en al het gedebarkeerde weder deed inschepen en wij koers naar Soerabaija zetten, om een deskundigen scheepskapitein te requireren, het uitgeworpen drinkwater te hernieuwen en de verbruikte levensmiddelen aan te vullen, welk een en ander mij door de bevelen van den Resident aldaar in weinige dagen verstrekt werd, en waartoe ik mijn intrek genomen had bij mijn vriend, den luitenant-kolonel der artillerie Osten, directeur der artillerie constructie-winkel, die voor mij eenige congrevische pijlen deed afsteken, van welke een groot getal bij onze expeditie dienstig moest zijn.

De nieuw aangenomen scheepskapitein voor ons fregat was een Engelsch stuurman, die bij eene volgende ontmoeting met zeerooversschepen weinig moed betoonde, daar wij eenige dagen in zee zijnde twee zoodanige vaartuigen voor ons zagen, die ons schenen in te wachten en die *hij* wilde ontwijken, hetgeen ik hem verbood, op grond dat wij met 250 soldaten die kapers niet behoefden te vreezen, waarom ik hem gelastte tusschen beide galeijen aan te houden; toen wij ons in hun midden bevonden, deed ik aan de bemanning toeroepen dat de bevelhebbers aan ons boord zouden komen, hetgeen zij dan ook deden op de bedreiging van door ons in den grond geschoten te zullen worden; de zeepassen bleken dadelijk valsch te zijn en daarom stelde ik die twee rooverkapiteins een aan den boeg en den ander bij het roer onder bewaring, terwijl ik de barkas afzond om de vijandelijke bemanning te doen overbrengen, waartoe ik een lang gediend hebbend onderofficier en een tiental manschappen met geladen geweren in een hunner vaartuigen zond, waarvan de roovers zich tusschendeks hielden, doch door het geweervuur onzer soldaten genoodzaakt werden zich bij gedeelten te doen overbrengen, waarna ik hen in de ijzers deed stellen; zulks door den roover-kapitein gezien wordende, trok deze zijn verborgen kris (ponjaard) van onder zijne kiel, om mij daarmede in den rug te steken; zulks door onzen Engelschen stuurman bemerkt wordende, sloeg deze hem met een ijzeren koevoet ter neder, als wanneer de roover-kapitein aan den boeg geplaatst eene dergelijke manoeuvre ten aanzien zijner twee bewakers deed, met dat gevolg, dat hij ieder van hen een ponjaardsteek in de zijde toebragt en daarna oogenblikkelijk over boord sprong en als een eendvogel naar zijn schip zwom, dat hij echter niet bereikte, daar ik met mijn dubbel geweer hem met een paar kogels trof en deed zinken. De zeeroovers, zulks bemerkende, kwamen nu allen bovendeks met blank geweer gewapend en vielen onze manschappen aan, die zich op een dezer schepen bevonden en voor welker overmagt zij moesten wijken in de barkas, doch uit dezelve op zeer korten afstand de roovers zoodanig beschoten, dat hunne op dek liggende zeilen van katoen in brand raakten, waarvan de vlammen zich zoo spoedig uitbreidden, dat het vele buskruid in het schip daardoor het vaartuig met de bemanning in de lucht deed springen; van deze ontploffing maakte de bemanning van het andere rooverschip gebruik, om zich door de kracht van vele riemen uit het bereik van ons kanon- en geweervuur te begeven, tegen stroom en wind oproeijende, waarheen ons lomp slecht zeilend Arabisch fregat hen niet volgen kon. Ons detachement met eenige verwonden terug aan boord gekomen zijnde, vervolgden wij onzen koers naar Makasser, terwijl de gevangen roovers in het scheepshol in boeijen bewaard werden en later in genoemde hoofdplaats aan de regtbank overgeleverd werden.

Na nog eenige zeildagen lieten wij ter reede van Makasser, onder saluutschoten, het anker vallen, als wanneer de chef van den algemeenen staf met den zoon van den generaal van Geen, deszelfs adjudant, ons kwamen verwelkomen, mij noodigende bij den

(*) Wij twijfelen niet, of dit belangwekkend verhaal van de expeditien naar de Rijken Boni en Soupa op het eiland Celebes in het jaar 1825, hetwelk wij te danken hebben aan de pen van den luitenant-kolonel Gey van Pittius, die als kommandant van het wapen der artillerie aan die expeditie deel nam en tot het wèl slagen daarvan niet weinig toebragt, zal door velen met genoegen gelezen worden. Het verheugt ons dat wij in de gelegenheid zijn gesteld zulks onze lezers mede te deelen. Het wint daardoor nog in belangrijkheid, dat, blijkens de laatstelijk uit Oost-Indië ontvangen berigten, thans weder eene nieuwe expeditie tegen het Rijk van Boni ondernomen is. Dat die expeditie evenzeer tot roem moge strekken van onze wapenen in Neêrlandsch Indië als de in 1825 volvoerde!

DE REDACTIE.

termen zijnde, de vereischte vervolging worde ingesteld.

En geven voorts aan de Ingezetenen kennis:

1⁰. Dat de Inschrijvingsbilletten, te beginnen met den 27 dezer maand, aan hunne huizen zullen worden rondgezonden en tusschen den 2den en den 12den Januarij 1860 teruggehaald.

2⁰. Dat het rondbrengen en afhalen der evengemelde Inschrijvingsbilletten aan de huizen zal geschieden door daartoe van wege het Gemeentebestuur aangestelde personen en aan de schepen door of van wege den Heer Havenmeester.

Wordende wijders te kennen gegeven, dat de bovenbedoelde maatregel geen ander doel heeft, dan de naauwkeurige kennis van het zielental of van den stand der bevolking op den 31sten dezer maand en het bijwerken en in orde brengen der Bevolkings-Registers in iedere gemeente, bevattende alle zoodanige opgaven nopens de bevolking, als waarvan de kennis, uit een maatschappelijk oogpunt, in eene welgeordende maatschappij, zoowel voor de Regering en de verdere besturen, als voor de enkele individuen, bij de uitoefening van hunne regten als Staatsburgers, kan gerekend worden nuttig en noodzakelijk te zijn.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS vertrouwen derhalve, dat een ieder zich zal beijveren om de van hem gevorderde opgaven met de meeste stiptheid te doen, zoo ter bereiking van het boven aangewezen doel, als ter voorkoming van de straffen die op nalatigheid in of weigering van het behoorlijk invullen der Biljetten zijn gesteld.

Rotterdam den 26 December 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, *de Burgemeester,*
STORM VAN 'S GRAVESANDE. J. F. HOFFMAN.

De Eerste Kamer en de Spoorwegen.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal is uitëengegaan zonder de spoorwegconcessies te hebben behandeld. Wij bedroeven ons daarover. Wij hadden gehoopt, dat de spoorwegstrijd in de Vertegenwoordiging althans tot het jaar 1859 zou kunnen worden beperkt. Die hoop is vervlogen: waarschijnlijk zal de Kamer niet weer vóór half Februarij 1860 zamenkomen, om betreffende de spoorwegen tot een beslissing te geraken.

Wij hadden zoo iets niet verwacht. En hoe konden wij het ook verwachten, nadat reeds den 19den November in de Tweede Kamer de eindstemming had plaats gehad; nadat het door haar aangenomen ontwerp waarschijnlijk een paar dagen later bij de Eerste Kamer was ingekomen, zoodat de Voorzitter de leden nog tegen het laatst der maand November, of ten minste tegen 1 of 2 December kon bijeenroepen. Dat gebeurde niet; de Kamer kwam, als ware er niets buitengewoons te behandelen, eerst den 9den December bijeen. Zelfs toen bestond nog de mogelijkheid, het ontwerp vóór den aanvang van het nieuwe jaar naar behooren te onderzoeken en af te handelen, indien men met het sectie-onderzoek terstond een aanvang had gemaakt. Maar wat is gebeurd? Den 12den December heeft de Heer *Cremers* aan de centrale afdeeling inlichting verzocht omtrent den tijd, waarop zij, van plan was de afdeelingen tot het onderzoek der spoorwegwetten zamen te roepen. Wat werd dat lid op zijne zeer gepaste vraag geantwoord? Dat de centrale afdeeling, door den Voorzitter gepraesideerd, met de regeling der werkzaamheden was belast en dat zij de leden ten behoorlijken tijd zou uitnoodigen, zich met dit ontwerp bezig te houden. Dat was geen antwoord op de vraag van den Heer Cremers; deze kende even als zijne medeleden de bepalingen van het Reglement van Orde der Kamer. Hij verzocht eene inlichting omtrent de voornemens der centrale afdeeling. Die inlichting werd hem en anderen op beslissenden toon onthouden. Waarom? Was men bevreesd voor aanranding van het praerogatief der.... centrale afdeeling en des Voorzitters? Of had de centrale afdeeling zich op den 12den December nog niet omtrent den tijd van behandeling eener zoo alledaagsche zaak als die der spoorwegen beraden? Of bestonden er misschien nog andere redenen?

Zooveel is zeker, dat omtrent de spoorwegzaak eer vertraging dan bespoediging plaats had: dat het Voorloopig Verslag, nadat de Kamer de begrootingswetten met den stormpas had doorloopen, nog niet gereed was, en dat de juiste dag waarop het gereed zou zijn, nog niet bepaald kon worden. Dat de Kamer dus *thans*, na den loop dien de zaken hadden genomen of dien men daaraan had *doen* nemen, vóór 1860 met hare behandeling van het ontwerp niet ten einde kon komen, is duidelijk. Wij beklagen ons dan ook niet over de aanneming van het voorstel der Heeren *van Nispen* en *van Swinderen;* wij betreuren alleen den gang der zaken, waarvan dat voorstel het onvermijdelijk gevolg was. En in den dus gegeven stand der zaak *verheugen* wij ons, wel verre van ons te *beklagen* over die aanneming.

Was dit voorstel immers niet aangenomen: en had *de Kamer* zich dus niet verklaard omtrent het tijdstip waarop zij wenschte de thans gestaakte behandeling voort te zetten, dan was alles aan den Voorzitter overgelaten en verkeerde Nederland in onzekerheid omtrent den tijd waarop het de stem van den eenen tak der Vertegenwoordiging in den spoorwegstrijd zou vernemen. Thans weet men eenigzins, waaraan zich te houden.

Wij hebben reeds vroeger bij herhaling en met nadruk verklaard, dat wij het einde, de beslissing van dezen strijd vurig wenschen. De nadeelen, de gevaren van dien strijd voor de eendragt, voor de welvaart van Nederland, men telle ze toch niet ligt! Wij vreezen maar al te zeer dat de kwade gevolgen zich zullen vertoonen, nog lang nadat de eindbeslissing genomen is. Met roekelooze hand heeft men het vuur der tweedragt en der jaloezij aangeblazen; men zie toe, dat zijn vlammen niet telkens verder en verder om zich heen grijpen en aantasten het dierbaarste wat wij hebben, ons volkskarakter en ons volksbestaan!

Welke de uitslag ware geweest van de stemming der Eerste Kamer indien zij thans had plaats gegrepen — wij weten het niet: welke de uitslag wezen zal in Februarij — wij weten het evenmin. Onze wenschen daaromtrent zijn bekend. Wij plaatsen ons op het standpunt, door den Minister van Binnenlandsche Zaken in de Eerste Kamer gekozen, toen hij het voorstel der Heeren *van Nispen* en *van Swinderen* ondersteunde. Met hem zeggen wij: gisting en oneenigheid heerschen ter zake der spoorwegen in het land: lage hartstogten worden in het spel gebragt. Daarom: de zaak zoo spoedig mogelijk beslist. Dat vordert zoowel het belang van het vaderland als de eer der Vertegenwoordiging.

Wij nemen nu den spoorwegstrijd van het oude in het nieuwe jaar mee. Och of wij in het oude konden laten al de ellende — de fijngesponnen intrigues zoowel als de ruwe oproerkreten (de eerste even verachtelijk als de laatste belagchelijk zijn) — in den naam en onder den dekmantel der spoorwegen te weeg gebragt.

BUITENLAND.

LONDEN den 24 December.

Lord Palmerston blijft in zijnen wederstand tegen het kanaal van Suez volharden en het graven daarvan met eene schending der ondeelbaarheid van het Ottomannische Rijk gelijk stellen. Sir H. Bulwer Lytton heeft, zegt men, in last ontvangen zich met alle kracht tegen de uitvaardiging der firman van toestemming te verzetten, ofschoon de definitieve instructien hem eerst na den in de volgende week te houden Ministerraad toegezonden worden. Met medewerking van den grootvizier Fuad-pacha hoopt ons Kabinet minstens een uitstel der concessie te verwerven. (Naar de laatste depêches uit Konstantinopel te oordeelen, is dan ook werkelijk reeds tot zoodanig uitstel besloten.)

— Lord J. Russell ontving eergisteren eene deputatie uit het Vredesgenootschap, die hem een adres overreikte, waarin ernstig verzocht wordt dat de Regering instructien aan hare gemagtigden in China zenden moge, om verdere vijandelijkheden te vermijden en onze betrekkingen met dat Rijk volgens die verzoenende beginselen te regelen, welke veel meer met het karakter eener Christelijke Natie strooken en veel beter berekend zijn om onzen invloed in het Oosten uit te breiden, dan zegepralen van stoffelijken aard, hoe groot en beslissend die ook zijn mogen. De Minister stond de deputatie uiterst minzaam te woord, maar zeide echter niet te kunnen toestemmen dat het adres al de feiten der bedoelde zaak in het ware licht plaatste.

— Dezer dagen wendde zich een groot aantal aanzienlijke Engelsche handelaars bij adres tot lord Russell, om op de noodzakelijkheid eener krachtiger bescherming der Engelsche belangen in Mexico aan te dringen. In zijn antwoord, aan het adres der heeren Rothschild gerigt, geeft die Minister nu de verzekering dat alles zal worden aangewend om, bij den tegenwoordigen verwarden toestand van dat Land, Engelsche personen en eigendommen te beschermen en de veiligheid der handels zaken te waarborgen. Oppervlakkig beschouwd luidt dit antwoord geruststellend, maar nogtans wordt daarbij met leedwezen opgemerkt hoe de vroegere staatkunde van den vorigen Engelschen gezant in Mexico, den heer Otway, nog voortdurend gevolgd wordt, naardien Frankrijk en Engeland aldaar eene andere partij ondersteunen dan de Vereenigde Staten doen. Deze namelijk zijn op de hand van den president Juarez, het hoofd der vrijzinnigen en constitutionelen, terwijl de twee andere genoemde Mogendheden de zijde van Miramon en der priesterpartij houden, niettegenstaande deze onze landgenooten veel kwaad berokkend hebben. Daarom wenscht men verandering in die ziens- en handelwijze gebragt te zien, niet alleen opdat de partij in Mexico die hier den meesten bijval vindt moge zegevieren, maar ook om dat Land niet langer een punt van geschil tusschen de twee groote Europesche Mogendheden en de Vereenigde Staten te doen blijven.

— Men berekent dat het bedrag onzer nationale schuld na den 5 januarij, als wanneer zekere annuiteiten vervallen, tot iets beneden de 800 millioenen ponden sterling en de jaarlijksche rentelast tot ongeveer 27 millioen ponden sterling verminderd zal zijn.

— Sir W. Mansfield is tot tweeden bevelhebber der expeditie tegen China benoemd, en daar hij, ofschoon een der jongste, een der uitstekendste onzer generaals is, kon sir Hope Grant geen beter medehelper worden toegevoegd.

— De graaf van Camperdown, die hier den 22 dezer na kortstondige ziekte overleed, was de zoon des beroemden admiraals Duncan en een der oudste leden van het Hoogerhuis, waar hij kort na het bereiken zijner meerderjarigheid ten jare 1806 zitting en aan 16 elkander opvolgende Parlementen deel nam. Hij koos de zijde der Whigs, maar mengde zich uiterst zelden in de openbare beraadslagingen, waarop echter zijne werkzame deelneming in het bekende proces van Koningin Carolina ten jare 1820 eene uitzondering maakte.

— De dagbladen blijven zich nog altijd met het vlugschrift de Paus en het Congres bezig houden, waarbij het opmerking verdient dat die der behoudende partij alle zonder eenig onderscheid of voorbehoud hunne goedkeuring aan dat geschrift hechten. Andere, zoo als de Morning Star, de Standard en de Morning Advertiser, opperen de vraag of het billijk zou zijn Rome onder het Pauselijk gezag te laten, terwijl men het onbillijk acht dat de Legatiën en de overige landstreken die thans de Kerkelijke Staten uitmaken daaronder blijven zouden. Overigens vindt men hier sommigen die niet gelooven dat het werkelijk in de Fransche politiek ligt den Paus zijn gansche Rijk, Rome alleen uitgezonderd, te ontnemen. Volgens hen zou het vlugschrift alleen ten doel hebben de Pauselijke Regering op het verlies der Legatien voor te bereiden.

— Laatstleden donderdag had de plegtige installatie van lord Elgin als lord rector der Universiteit van Glasgow plaats.

— Volgens telegrafisch berigt uit Plymouth van heden, heeft de stoomboot Athens aldaar berigten van de Kaap de Goede Hoop tot 20 november, van Sint Helena tot 28 november en van Ascension tot 2 december aangebragt.

— Gedurende de laatste strenge vorst hebben in verschillende gedeelten van Engeland hevige onweders gewoed, wat bij een zoodanigen graad van koude, als de grond met sneeuw en het water met ijs overdekt is, uiterst zeldzaam genoemd mag worden. Een dezer onweders, van slagregens vergezeld, rigtte laatstleden woensdag, te Firebeck, nabij Doncaster, zware schade aan. Dertig schapen, twee runderen en drie paarden, allen denzelfden eigenaar toebehoorende, werden door den bliksem gedood.

— Zoo als te verwachten was, heeft het Fransche vlugschrift de Paus en het Congres een zeer ongunstigen indruk op de Roomsch-Katholieke Iersche bevolking gemaakt. Altijd in de veronderstelling dat Keizer Napoleon de hand daarin gehad heeft, wordt hij met het geheele verlies zijner populariteit in Ierland bedreigd, terwijl een der organen van die gezindheid, de Freeman, voorspelt dat, mogt eene zoodanige staatkunde gevolgd worden, elk regt geaard Iersch Volksvertegenwoordiger zijn mandaat nederleggen en de verantwoordelijkheid der handelwijze aan hare onstaatkundige drijvers overlaten zal.

— Zoo als men weet is het gerucht dat Nenah Sahib gestorven zou zijn reeds vijf- of zesmalen verspreid en tegengesproken. Thans zegt de Lucknow Herald weder dat een priester, Budroe genaamd, die Nenah in zijne laatste oogenblikken heeft bijgestaan en te Gondah terug is gekeerd, de goudstukken vertoond heeft, hem voor die diensten ter hand gesteld en een omstandig verhaal der plegtigheden welke de verbranding van het lijk vooraf gingen heeft opgedischt. In weêrwil van dit alles vond men nog altijd lieden die de echtheid van het feit betwijfelden.

PARIJS den 24 December.

Men verneemt dat de heer Cobden dezer dagen bij den Keizer ten gehoore is toegelaten en een langdurig onderhoud met hem gehad heeft.

— Graaf Orloff de jongere en zijne echtgenoot zijn van hier naar Nizza gereisd, om de Keizerin-Weduwe van Rusland hunne hulde te brengen. Binnen weinige dagen verlaat de Graaf Nizza weder, om te Brussel zijnen post als Russisch Gezant bij Koning Leopold te gaan aanvaarden.

— Hassan-Ali khan, aide-de-camp van den Shah van Perzië, is hier van Brussel aangekomen.

— De heer Rauch, hoogleeraar te Straatsburg, maakt zich de amnestie ten nutte en is in Frankrijk teruggekeerd.

— Vroeger is gemeld hoe de vereeniging der Fransche tooneelschrijvers zich met de opvoeding eener achterkleindochter van Racine belast had. Thans, nu dit meisje volwassen is, is de heer Melesville, voorzitter

---

generaal te komen; deze gaf mij zijne tevredenheid te kennen over den goeden overtogt, na ondergane merkwaardige ontmoetingen.

Te Makasser bevond zich geen veld-materieel voor onze artillerie geschikt, zijnde de ligte bruikbare vuurmonden, nog op de oude zware affuitage gelegen, onbruikbaar tegen den vijand in de binnenlanden; in ééne maand tijds deed ik echter met de weinige voorhanden middelen eene veld- en bergartillerie inrigten, voor welke, de paarden achter elkander gespannen, het ligt kanon op allerlei grondsgesteldheid bewogen kon worden; de aanwezige Koehoorn-mortieren, tot dien tijd in de arsenalen buiten gebruik, deed ik inrigten om als werp- en schiet-vuurmonden te worden gebezigd en vervoerd per twee stuks, op daartoe ingerigte draagzadels; eveneens deed ik de munitie in waterdigte kistjes vervoerbaar maken; tot het werpen der handgranaten over hoogten oefende ik infanterie-soldaten en de later aangekomen brandpijlen deed ik beproeven.

De generaal van Geen deed door spiegelgevechten oefeningen houden voor de te verwachten gevechten tegen de Bonische en Soupasche volken, en nadat het belegeringsgeschut en de noodige levensmiddelen waren ingescheept, embarkeerden de expeditionnaire troepen voor den togt naar de baai van Boni.

Mijn schoonvader had mij voor mijne bediening ruimschoots van slaven, levensmiddelen en diverse dranken en wijnen voorzien, waardoor ik alle officieren, tijdens onze reis van 19 dagen van Samarang naar Makasser, gratis uit mijnen voorraad in alle tafelbehoeften had kunnen voorzien, terwijl zij, vermoedelijk op mijne vrijgevigheid gerekend hebbende, geen voorraad hadden aan boord genomen.

De Sultan van Sumanap had het Nederlandsche Gouvernement tot die expeditie zijnen bijstand aangeboden met zijne onderhebbende inlandsche troepen en rejoigneerde ons met zijne kleine vloot, nadat wij de baai reeds eenige dagen waren ingezeild.

Na onze sterkten aan de kusten dezer baai gelegen aangedaan te hebben, de bezettingen Boelekomba en Bonthein van levensmiddelen en ammunitie voorzien te hebben en den vijand die deze posten bestookte verdrijvende, hadden wij eene belangrijke ontmoeting met de Bonieren te Signai, alwaar ons eskader op een half uur van de kust het anker liet vallen; de vijand vertoonde zich aldaar in groote menigte, waarom de generaal van Geen mij gelastte, met twee kompagnien infanterie, een half eskadron lansiers en een detachement artillerie, twee houwitsers en twee handmortieren mede voerende, aldaar te landen, ten einde te ontdekken of de sterkte der Bonieren aldaar zoodanig was dat alle onze landingstroepen ter beregting derzelve noodig zouden zijn; met eene dezer kompagnien infanterie het eerst geland zijnde, viel ik den vijand onmiddellijk aan en verdreef zijne voorhoede al dadelijk een eind weg landwaarts in, doch op de hoogte door een dorp gekomen, overviel ons eene zware regenbui, waarvan de Bonieren gebruik maakten om ons te omsingelen, terwijl hun paardenvolk aan de kust onze matrozen, die ook aan land waren, eenige dooden en gekwetsten aanbragt. Nu liet het zich aanzien dat wij het strand niet meer zouden bereiken, waarom een der flankeurs, zijnde een Franschman, mij zeide: Major, nous sommes perdus, trop d'ennemis nous environnent, doch ik stelde hem en anderen gerust, door te antwoorden: Il n'y a pas de mal, mon cher! nous nous ferons jour malgré leur nombre, les maisons du village cacheront notre petit nombre; suivez moi! Nu verdedigden wij ons in de kampon, al terugkeerende, door een tirailleur-vuur, waardoor de vijand veel verlies lijdende tijdelijk afhield, hetgeen ons den tijd liet een breeden doch ondiepen stroom te doorwaden; inmiddels was de andere kompagnie infanterie, het halve eskadron lansiers, de artillerie en mineurs-sapeurs geland, door welke laatstgenoemden ik dadelijk eene lunette deed opwerpen, ter grootte om onzen kleinen troep tot verdediging te kunnen dienen; uit het dorp werd nogtans op ons gevuurd, waarom ik met eenige vrijwilligers door de rivier ging om den vijand daaruit te verdrijven en de bamboezen huizen in brand te steken, en zulks volvoerd zijnde, keerden wij terug; bij de rivier weder komende, vonden wij die door den regen sterk gezwollen, waardoor wij haar deels moesten doorzwemmen, hetgeen mijn jengdige adjudant verklaarde niet te kennen; daar ik met hem de laatste was bij den overtogt, ondersteunde ik hem onder de kin bij die passage en ontving zoo doende een geweerkogel in mijn linker schouder, die mij noodzaakte mijn rok te doen uittrekken en met een bloedend ligchaam naar het ziekenschip te doen roeijen, om den kogel te doen uitsnijden; derwaarts varende, bejegenden wij den generaal met een zijner adjudanten, in eene andere sloep gezeten, welken ik aanbood met hem naar land terug te keeren, ongeacht mijne sterk bloedende wonden, doch deze engageerde mij zonder uitstel de chirurgicale operatie te gemoet te gaan: aan boord van het hospitaalschip vond ik den chirurgijn-majoor Degener, die mij oogenblikkelijk den geweerkogel uitsneed, welken mijn adjudant, als souvenir voor zijne redding tijdens de zwempartij, verzocht te mogen bewaren. — Gedurende den nacht en nadat ik eenige uren geslapen had, keerde ik met mijn adjudant en mijn getrouwen lijfjongen Bietjoer weder naar wal, alwaar mij eene hevige koorts van circa 24 uren overviel, zoodanig dat ik mij door een dozijn kanonniersjassen deed dekken en tevens warme thee geven, die eene weldadige transpiratie ten gevolge had en wegens mijn ijzeren gestel daarna uitbleef, waardoor ik den volgenden dag weder voor de dienst in staat was.

De vijand kwam ons nu weder op nieuw aanvallen, doch wij dreven hem ook toen landwaarts in tot op de vlakte, waar hij zich met duizenden vertoonde, en ons in den vorm van een halven kring omringde en weder offensief te werk gaande, zich tusschen onze tirailleurs mengde en eenige officieren en soldaten deed sneuvelen of verwondde: onze toestand was alstoen zeer hagchelijk en wij waren niet te redden dan door een wanhopigen tegenaanval, welke, door ons artillerie-vuur ondersteund, zoo gelukkig uitviel, dat wij er onze redding aan verschuldigd waren, doch na ingevallen nacht waren wij tot den terugtogt in een bosch nabij het strand genoodzaakt. Aldaar bivouacquerende en terwijl ik met de officieren rondom een groot vuur gezeten was, werd door hen met een glas grog op mijn lang leven gedronken, als den redder van onzen kleinen troep erkend zijnde.

Den volgenden morgen ontscheepte de generaal met de overige troepen en deden wij den vijand door eene beweging voorwaarts het veld zoover ruimen dat wij hem niet meer konden volgen, hetgeen overigens niet doelmatig werd geoordeeld, naardien wij hem in zijne versterkte positiën te Badjoa, en de Koninklijke residentie Bonie, den hoofdslag moesten toebrengen aan de zeezijde, terwijl de majoor le Bron de Vexela uit Makasser binnen 's lands met eene kolonne was gezonden, tot auxiliair hebbende de inlandsche ongeregelde troepen van den Koning van Goa, welke kolonne bestemd was om den vijand in den rug aan te tasten, als hij van de zeezijde krachtig bestookt werd.

Nadat de vijand door ons te Signai verdreven was, zette het eskader deszelfs togt voort naar de voorname sterkte te Badjoa, doch aangezien het iederen avond langs de kust ten anker moest komen, om de kleine vaartuigen, beladen met de kavalerie- en artillerie-paarden, in te wachten, voor welke ik het hooi tot bundels had doen vlechten, en waarvoor soms drinkwater aan wal werd genomen, maakte ik van die avonduren gebruik om met eenige mijner officieren ter jagt te gaan, terwijl de kustbewoners op het gezigt van zoo vele oorlogsvaartuigen landwaarts in gevlugt waren. Bij eene dezer jagtpartijen was ik met den artillerie-kapitein in eene verlaten kampong gekomen, nadat wij reeds eene menigte wilde duiven en andere eetbare vogels geschoten hadden. In dit dorp zijnde, hoorden wij inlandsche menschenstemmen, die elkander schenen toe te roepen, doch zagen evenwel geen inlanders; ons kruid en lood verschoten hebbende, keerden wij naar onze sloep terug, mijn adjudant en nog een luitenant ontmoetende, aan welke ik vroeg of zij ons geroepen hadden, hetgeen ontkennend werd beantwoord, waarop wij, ons retour vervolgende, op een heuvel gekomen, zagen dat twee vijandelijke roeivaartuigen, sterk bevolkt, de rigting naar onze sloep namen, waarop wij ons in draf zetten tot aan het strand, alwaar de kanonniers, de vijandelijke vaartuigen niet bemerkende, bezig waren in de klapperboomen kokosnoten te plukken, terwijl zij hunne geladen geweren met een man in de sloep hadden gelaten, welke kanonnier was ingeslapen tijdens de sloep voor een dregankertje op eenige passen van het strand lag. Het gevaar van door de Bonieren afgesneden te worden inziende, versnelden wij onzen loop, onder de beweging van met onze afgeschoten geweren op den vijand aan te leggen, en zoo bereikten wij met de andere kanonniers gelukkig onze sloep vóór dat de Bonieren die genaderd waren; deze hieven alstoen een hevig krijgsgeschrei aan, onder afschieting hunner pijlen, hetgeen door onze geweerschoten met zoo goeden uitslag beantwoord werd, dat de vijand met verlies van dooden en gewonden afhield. Naar ons fregat de Fatal-baru terug roeijende, bespeurde ik een gebonden inlander in de sloep liggende, die mij door de kanonniers gezegd werd door hen gevangen gemaakt te zijn, terwijl hij hen in de struiken verborgen beloerde en toen zij hem grepen zich slapende hield; vermoedelijk, zeiden zij, heeft die de anderen toegeroepen, die uit eene der kreken ons zouden overvallen hebben; nadat ik die man had doen ontbinden, bleek hij mij een zeer schoon jongeling van circa 18 jaren oud te zijn, die geene vrees vertoonde en een aangenaam uitzigt had; om hem gerust te stellen deed ik hem eene teug Maderawijn uit mijne veldflesch drinken, die hem goed scheen te smaken; vervolgens gaf ik hem twee Manilla cigaren, welke hij met zooveel gerustheid rookte als of hij reeds lang onze compagnon geweest was; aan boord gekomen vertelde ik de daarzijnde officieren ons avontuur, waarop men den schoonen ligchaamsvorm van den jongeling bewonderde; de majoor de Bast, die steeds in lustige stemming was, nam hem in zijne armen en onze krijgsgevangene deed zulks wederzijds ter goeder trouw aan den majoor; vervolgens deed ik hem in de reserve-kleeding mijner twee Cipaijers-oppassers steken, waarmede de jongeling hoogst tevreden was en toen met eene vrolijke houding over het scheepsdek wandelde, waar men zich over zijne goede bewegingen verlustigde; sedert is dat jonge mensch steeds een mijner getrouwste bedienden geweest, en toen wij kort daarna tegenover den vijand ontscheepten, was hij, mij op den voet volgende, de drager van een buks, eene Duitsche pijp en cigarenkoker; des nachts sliep hij als een trouw hondje op den harden vloer vóór mijne hut, en te Samarang teruggekeerd werd hij door de vele jonge schoone slavinnen van mijnen schoonvader tot zijne verlegenheid aangehaald. Tijdens den vijfjarigen oorlog tegen Prins Diepo Negro vergezelde hij mij te paard en te voet in het vijandelijk vuur zonder eenigen schroom te betoonen, en bij mijn vertrek naar Nederland viel hij mij te voet, met het verzoek mij te mogen vergezellen, hetgeen ik tot mijn leedwezen echter niet toestond, wijl de menschen uit het warme klimaat in onze koudere luchtstreek niet regt aarden en men hen deswegens vroeg of laat naar hun Land moet terugzenden, waarom ik hem onder de vele slavenbedienden van mijn goeden schoonvader achterliet.

(*Het vervolg in een volgend N.⁰*)

dier vereeniging, o.. h.t gelukkig denkbeeld gekomen om eene inteekening ten behoeve der erfgename van een zoo beroemden naam te openen. De Keizer en de Keizerin hebben, ook namens den Keizerlijken Prins, voor 10,000 francs daaraan deel genomen, terwijl de heer Billault, minister van binnenlandsche zaken, door wien tot het openen der inschrijving in geheel Frankrijk gemagtigd is, insgelijks zijnen naam op de lijst heeft geplaatst.

— De Parijzer winkels, die zich op het verkoopen van nieuwejaarsgeschenken toeleggen, stallen dit jaar eene ongemeen groote menigte van poppen uit, waaronder automaten van drie voeten hoog zijn, die alle menschelijke bewegingen nabootsen en met tusschen de 800 en 1500 francs het stuk betaald worden.

— De brochure de Paus en het Congres heeft welligt op geene partij in Frankrijk zulk een diepen indruk gemaakt als op de clericale, welker hoofdorgaan zich, bij monde van zijn voornaamsten redacteur, den heer Louis Veuillot, reeds dadelijk op de schamperste wijze over het geschrift heeft uitgelaten. Hij acht den geest er van reeds geoordeeld door het enkele feit dat le Siècle het toejuicht en den inhoud met de door dat blad steeds voorgestane politiek overeenkomstig vindt. De geheele bewijsvoering, zegt de heer Veuillot, strekt om te betoogen dat de Paus onafhankelijker zal zijn naar mate zijn rijk beperkter en zijne onderdanen minder aan zijn gezag onderworpen zullen wezen. „Het Congres zou bij gevolg den H. Vader weinig meer moeten laten dan het Vatikaan en een tuin er om heen.” Voor het overige meent l'Univers dat, na de bewering des schrijvers omtrent de bevoegdheid van het Congres, de radicale vijanden der Kerk, die de geheele verdwijning van het Pausdom verlangen, zich wel zullen wachten eene leer tegen te spreken, die het regt van toekomstige Congressen, waarvan zij nog meer mogen verwachten, in zijn geheel laat.

Hoe almagtig en onfeilbaar het Congres moge zijn, luidt het verder, de anonyme schrijver erkent echter nog eene hoogere almagt en onfeilbaarheid, — die der *faits accomplis*. „De schrijver kent aan de *faits accomplis* een karakter van goddelijkheid toe. Men moge dan al een „vroom en onafhankelijk” Katholiek zijn, men is toch wel genoodzaakt een karakter van goddelijkheid aan iets toe te kennen! Ook het almagtige en onfeilbare Congres, de nieuwe hoogepriester van Europa en de wereld, is aan die *faits accomplis* onderworpen en reeds van nu aan geplaatst in de positie van hem, dien het moet vervangen. Het is daar om te vergeven en te zegenen.

„Ziedaar dat beruchte geschrift. Zijne belangrijkheid, men ziet het, bestaat niet in de bondige kracht en de nieuwheid der redenen, die het bijbrengt. Wanneer die redenen aan discussiën kunnen worden onderworpen, zullen zij er niet tegen bestand zijn; zij worden door de geschiedenis, door het regt der Christenvolken, door de eer der kroonen gelijkelijk verworpen. Wanneer het besloten is dat zij in het Congres zullen zegevieren, dan staan wij aan den aanvang van eene der grootste en geduchtste gebeurtenissen, welke de menschheid aan aanschouwen en de XIXde eeuw zal aan de nakomelingschap eene langdurige verbazing ten erfdeel laten.

„Wie ook de schrijver moge zijn van de brochure welker conclusie wij mededeelen, voor de Katholieken zal zijn gezag niets zijn. Al onze bisschoppen, op twee of drie na, hebben gesproken en de H. Vader heeft hun geantwoord. Wij kennen de meening van Pius IX ten aanzien van de *faits accomplis* waarop men zich tegenover zijne geheiligde regten beroept. De kus, dien men hem thans geeft, zal hem noch iemand misleiden. *Dixitque illi Jesus: Amice ad quid venisti?*

Terwijl l'Univers gisteren nog in hetzelfde nummer gewag maakte van een geschrift van den burggraaf de Melun, getiteld: *la Question Romaine devant le Congrès*, — waarin, volgens hem, de opeengehoopte lasteringen en sophismen van de revolutionnaire pers niet alleen worden wederlegd, maar ook de inhoud der nieuwe brochure als bij voorbaat wordt omvergeworpen, — deelde hij tevens de toen reeds bekende oordeelvellingen der Parijsche bladen over de brochure mede en heden vervolgt hij deze mededeeling, met tusschenvoeging van enkele vrij scherpe aanmerkingen. Onder anderen geldt dit den Constitutionnel, wiens redenering over het in de brochure geopperde denkbeeld van het vaststellen eener jaarlijksche schatting, door de Katholieke Staten aan den Paus op te brengen, hij vergelijkt met het vermaarde verzoek van Simon, waarop de apostel Petrus het vermaarde antwoord gaf: „Uw geld zij met u ten verderve.”

Eindelijk geeft de heer Veuillot heden in l'Univers kennis van een adres aan den Paus, door hem geteekend, en waarvan hij, door zijne vrienden uit verschillende oorden van Frankrijk daartoe aangespoord, de teekening aan alle Fransche Katholieken aanbeveelt. Lang heeft hij gearzeld om tot deze demonstratie over te gaan. Hij geloofde en gelooft nog dat de regten van den Paus zijn gewaarborgd door de Vorsten die, gedurende den oorlog, zijne neutraliteit hebben erkend, en dat het Congres die Vorsten niet van hunne verpligtingen kan ontslaan. „Men spreekt van *faits accomplis*, zegt hij, het *fait accompli* dat is: vooreerst het regt en vervolgens de waarborg van Napoleon III.” En lager: „De schrijver der naamlooze brochure, waaraan al de vijanden van het Pausdom zich beijveren zoo veel gewigt en gezag toe te kennen, geeft zich uit voor een vroom, maar onafhankelijk Katholiek. Dat *onze* onafhankelijkheid daarin besta dat wij onzen pligt weten te betrachten door ons getrouw te toonen aan onze moeder, de heilige Roomsch-Katholieke kerk.”

De inhoud van het adres is overigens, zoo als te verwachten viel, geheel in den geest van het protest van mgr. Dupanloup. De bewoordingen zijn, zoo mogelijk, nog scherper, vooral waar het hen geldt, die zich aan het gezag des Pausen hebben onttrokken, terwijl onbeperkte hulde en lof wordt toegezwaaid aan hem die „meer dan ieder ander de regtvaardigheid lief heeft en het regt der volken eerbiedigt.”

Het tamelijk opgewonden stuk eindigt aldus: „O Vader, o Koning, o zeer heilig en onsterfelijk slagtoffer, laat uw met zielsangsten overladen geest een oogenblik bij ons vertoeven. Geknield, vol geloof, vol liefde, smeeken wij u die zegening af, die de zielen sterkt. Dat zij voor altijd van ons de onvergelijkelijke schande verwijdere van u te verraden.”

— Het schip l'Européen, door de Fransche Regering in Engeland aangekocht, is, door een Engelsch officier en 50 matrozen begeleid, te Lorient aangekomen.

— Sommigen vermoeden hier dat Engeland eerlang in den strijd tusschen Spanje en Marokko tusschen beide zal komen, en wel onder voorwendsel van het wreede karakter van dien oorlog. Intusschen blijft de Spaansche Regering hare vrijwilligers uitrusten, ten einde hare expeditiekorpsen te kunnen versterken. De opperbevelhebber dier korpsen in de Baskische provinciën is, door die provinciale afgevaardigden verzeld, door Frankrijk naar Luik gereisd, om daar geweren aan te koopen, maar, naardien zij de Luiksche geweerfabrieken uitgeput vonden, hebben zij, tot voltooijing hunner wapening, de reis naar Londen voortgezet.

— Volgens de Patrie heeft de heer Martinez de la Rosa, die tot eersten vertegenwoordiger van Spanje op het Congres benoemd was, die zending om gezondheidsredenen van de hand gewezen, en is de heer Calderon Collantes nu in zijne plaats benoemd.

— Den 13 dezer, zoo wordt uit Rome gemeld, was de Congregatie voor den index buitengewoon vergaderd, waarbij verscheiden eerst onlangs door den Paus benoemde leden voor de eerste maal als referenten over de anti-kerkelijke pers, bijzonder in de vroeger Spaansche, thans vrije Staten van Centraal- en Zuid-Amerika optraden. De Congregatie heeft met de geschriften, welke door de bisschoppen in die Landen ter plaatsing op den index der verboden boeken opgezonden zijn, reeds even veel te doen als met de gezamenlijke soortgelijke litteratuur in de geheele oude wereld.

KEULEN den 25 December.

In Pruissen en insgelijks in Saksen is het verbod tot uitvoer van paarden met den 1 januarij aanstaande opgeheven.

— De van Bremen uitgegane pogingen tot bescherming van bijzonder eigendom op zee in oorlogstijd vinden in verschillende oorden van Pruissen veel bijval. De oudsten der handelaars te Berlijn willen een verzoek aan de Regering rigten, om deze aangelegenheid op het Congres ter sprake te brengen. Ook de kooplieden te Memel, de Kamer van koophandel te Thorn, de vereeniging van reeders te Colberg en anderen zullen de Regering verzoeken de Bremer voorstellen te ondersteunen.

— Te Stockholm wordt eerlang een huis verkocht, dat vroeger den vermaarden Emanuel Swedenborg toebehoorde en in welks tuin een koepel staat waar die zonderlinge man des zomers arbeidde en zijne meeste visioenen gehad zou hebben. Die koepel bevindt zich nog in denzelfden staat als tijdens zijn leven.

— De patriarch van Venetië, die, naar gezegd wordt, een eigenhandigen brief van den Paus aan Keizer Frans Joseph heeft overgebragt, is door dezen tot tweemalen toe met groote onderscheiding in bijzonder gehoor ontvangen en aan zijne tafel genoodigd. Den 21 dezer keerde die prelaat uit Weenen naar Venetië terug.

— Reeds is gemeld dat het Weener dagblad de Presse eene tweede waarschuwing ontvangen heeft. Thans verzekert men hoe, mogt het zich op nieuw te vrij naar den zin der Regering uitlaten, het met geheele opheffing gelijk staand intrekken der cautie en van het verlof tot de uitgave volgen zal. Welke redenen tot beklag dat blad ook moge gegeven hebben, zoo betreurt men het echter dat thans weder met zoo groote strengheid tegen de dagbladpers gehandeld wordt. Tot de redenen der vervolging van de Presse moet ook de invloed van den hoogen adel behooren, die, meermalen door dat blad berispt en aangevallen, zijne ondersteuning, op verschillende wijzen, aan een ander blad, Fortschritt genaamd, verleent.

— Het aantal der Hongaarsche Protestanten van de beide geloofsbelijdenissen, welke zich door het orgaan hunner wettige vertegenwoordigers tegen de geoctroijeerde kerkelijke Constitutie van 1 october verklaard hebben, bedroeg den 22 dezer 2,843,486; dat dergenen die voor de aanneming er van stemden 122,980, en eindelijk dat van hen welke hunne stemmen nog niet uitbragten 42,083; zoodat, zelfs in de veronderstelling dat deze laatsten allen zich met de geoctroijeerde Constitutie vereenigden, het aantal der afkeurenden dat der goedkeurenden nog in overgroote mate zou te boven gaan.

Per Telegraaf.

LONDEN den 26 December.

Het stoomschip Europa heeft tijdingen uit New-York tot 14 dezer aangebragt. De geldmarkt en de graanprijzen waren onveranderd. Katoen vast. Illinois 59.

Uit Vera Cruz wordt den 8 dezer gemeld dat een aanval door Miramon en Robles werd te gemoet gezien.

Te Havannah was den 10 dezer Suiker onveranderd, met 33,500 z. voorraad. Vrachten flaauw.

Te New-Orleans den 13 dezer Katoen vaster; verkoopen 10,500 b. Graanprijzen lager.

Het stoomschip America was uit Europa te New-York aangekomen.

(*Tweede depêche.*)

Per telegraaf zijn berigten ontvangen uit Engelsch Indië en China. Van Singapore wordt den 21 november gemeld, dat de telegraafkabel ter verbinding van de kust met Java aldaar was aangebragt. Ter vereffening van het geschil met de Europesche Mogendheden had de Chinesche Regering de bemiddeling van den Amerikaanschen Gezant ingeroepen. Een Amerikaansch vaartuig, met 800 naar Havana bestemde koelies aan boord, was in de Chinesche Zee verongelukt. Te Hong Kong den 15 november thee vaster in prijs; zijde lager; wisselkoers 4/8.

PARIJS den 26 December.

De Constitutionnel verklaart heden geheel in te stemmen met het gevoelen van den Times, dat de brochure de Paus en het Congres een bewijs is, dat Frankrijk wat Italië betreft van hetzelfde gevoelen is als Engeland en dat er een geest van verzoening tusschen beide Landen bestaat. Het blad doet desweges zijne vreugde blijken, daar het de eensgezindheid van de beide groote Westersche Mogendheden noodig acht in het belang van de beschaving en van het Europeesch evenwigt. De Constitutionnel brengt wijders onder de aandacht, dat Frankrijk de vernietiging van het wereldlijk gezag van den Paus niet beoogt, maar integendeel dat gezag wil versterken, door het meer in overeenstemming te brengen met de behoeften des tijds.

WEENEN den 24 December.

Men verzekert dat morgen nieuwe maatregelen zullen worden bekend gemaakt, welke eene nieuwe regeling der amortisatie van schuld ten doel hebben.

MADRID den 24 December.

Bij Koninklijk besluit, dat heden in het officiële dagblad opgenomen is, wordt het Schiereiland voor de uitvoering der openbare werken, met uitzondering der wegen, in acht afdeelingen gesplitst.

Men heeft niets naders vernomen omtrent de militaire operatien in Afrika.

LONDEN den 26 December.

Ter Veemarkt waren heden 1630 Runderen, 4550 Schapen en 40 Varkens.

PARIJS den 26 December.

Frankrijk 3 pc. 70.35 a 70.10; dito 4½ pc. 96.50. Crediet Mob. 830. Spanje 1¾ pc. 33⅝; dito 3 pc. 43¼.

FRANKFORT den 26 December.

Nationale Metalliek 5 pc. 64¼. Stemming willig.

ANTWERPEN den 26 December.

Spanje 1¾ pc. 32⅛; dito Binnenl. 3 pc. 42¾. Metall. 5 pc. 58½; dito Nation. 5 pc. 63⅛.

BINNENLAND.

'S GRAVENHAGE den 26 December.

Z. K. H. de Prins van Oranje wordt niet vóór na Nieuwjaar in deze residentie terugverwacht.

Gisteren middag heeft er bij H. M. de Koningin-Weduwe een familie-diner plaats gehad.

Heden avond heeft bij H. M. de Koningin-Weduwe een groote thé plaats.

— Aanstaanden woensdag zal in de zaal der loge de jaarlijksche feestviering plaats hebben van de vereeniging der loges, welke feestviering was uitgesteld door de afwezigheid van den grootmeester nationaal Z. K. H. Prins Frederik. De feestviering zal door een luisterrijk banket worden besloten.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag 29 dezer bestaan uit: Stradella, grand-opéra, en zaturdag 31 dezer uit: Robert le Diable, grand-opéra.

ROTTERDAM den 26 December.

Gisteren namiddag omstreeks vijf ure heeft alhier in de Torenstraat in het koffijhuis Frascati van den heer J. Kiel eene gaz-ontploffing plaats gehad, welke aldaar in de groote zaal vrij wat schade heeft aangerigt. In eene der gazpijpen op het tooneel schijnt een lek ontstaan te zijn en bij het zoeken daarnaar ontstond de ontploffing, welke zoo sterk was, dat zelfs een aantal glasruiten aan de straat daardoor verbrijzeld werd. De diensten van een paar brandspuiten, welke, op het gerucht dat er brand ontstaan was, waren toegesneld, werden niet gevorderd.

Z. M. heeft bij besluit van 18 dezer bepaald dat van 1 januarij 1860 af de soldijen en het reisgeld, aan de onderofficieren en verdere manschappen des legers te verstrekken, zal worden verhoogd, en dat hun tevens van dien datum in stede van een ration brood van 50 looden, een van 75 looden zal worden uitgereikt.

Zr. Ms. schroefstoomschip Vesuvius, komm. luit. 1ste kl. J. O. H. Arntzenius, den 1 october van het Nieuwe Diep naar de West-Indiën vertrokken, is den 20 november ll. te Bonaire aangekomen.

Heden is voor Dordrecht het ijs in de rivier losgegaan.

Gisteren avond heeft zich te Arnhem het ijs in den Rhijn in beweging gesteld; heden morgen was daar blank water.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Houtrijk en Polanen (cl. Haarlem) de kandidaat J. C. Matthes, th. dr.

— Eergisteren morgen had te Leyden de ter aardebestelling plaats van het stoffelijk overschot des ontslapenen hoogleeraars dr. N. C. Kist. Een 16tal zijner jongste leerlingen, alle studenten der Hoogeschool, droeg de kist naar het graf, gevolgd door de zonen en betrekkingen des overledenen en de hoogleeraren der theologische faculteit. Toen de baar was neêrgezet bij de geopende groeve, sprak prof. J. H Scholten, in naam zijner ambtgenooten, tot lof van den waardigen man en vermeldde, met dankzegging aan God, zijne vele verdiensten en gaven. Daarop, nadat de kist was afgelaten, trad prof. J. J. Prins op, om, namens 's mans leerlingen van vroegeren en lateren tijd, een woord van diepen weemoed en opregten dank te doen hooren en hulde te brengen aan den geliefden leermeester en vriend. Hierna voerde het woord de kandidaat in de godgeleerdheid S. F. W. Roorda van Eysinga, terwijl de schoonzoon des hoogleeraars, ds. F. C. A. Hoogvliet, van Spaarndam, in naam der zijnen, dank zeide voor de eer, aan de nagedachtenis van den waardigen man bewezen. Deze plegtige uitvaart, waarbij nog onderscheiden hoogleeraren en vele belangstellende vrienden, ook van elders, tegenwoordig waren, maakte op allen een diepen indruk.

De hoogleeraar N. C. Kist werd geboren den 11 april 1793 te Zalt-Bommel. Kweekeling der Utrechtsche Hoogeschool, gevormd vooral door het onderwijs van den beroemden van Heusde, aanvaardde hij, na vijfjarige evangeliedienst te Zoelen, het buitengewoon hoogleeraarsambt te Leyden den

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aang.*
25 dec. *Heinrich*, Niemann, Odessa
Antonio, Negovitich, dito
Hermes, Juell, dito
26 *Eleanor*, Woods, Liverp.
Vertrokken.
25 *Eliezer*, Darnell, Newc.
(25 W Z W.; 26 Z Z W.—Z.)

Hellevoet. *Aangek.*
25 dec. *Balmoral* (st.), St. Nazaire
Thames, Ford, Ipswich
Hoop, Struys, Lissabon
Klasina Arendina, Brongers, Boness
26 *Ary Scheffer* (s), Havre
Vertrokken.
26 *Osprey* (st.). Liverpool
De *Seine* (st.) ligt uitgaande in het Kanaal.
De binnen de sluis liggende schepen wil de havenmeester niet schutten, daar anders de voorhaven geheel verstopt wordt, welke nu reeds gedeeltelijk verstopt is door de sleepbooten, uitgaande en inkomende schepen. Binnen de sluis is de politie bezig de orde zooveel mogelijk te handhaven.
(25 Z.Z.W.—Z.W., vol ijs; 26 O.—Z.Z.O., geen ijs op stroom.)

Brielle *Aang.*
26 dec. *Batavier* (st.), Londen
Leo (st.), dito
Earl of Auckl. (st.), dito
Vertrokken.
25 *Hawk* (st.), Hull
Fijenoord (st.), Londen

26 *Marco*, Richardson, Newhaven
(25 Z. W. t. W.—Z.W.; 26 Z.O., geen ijs op de rivier.)

Maassluis (W.Z.W.)
25 dec. Niets gepasseerd.

Texel *Aangekomen*
24 dec. *Courier*, v. Vliet, Smirna
Ida Zijlker, Hazewinkel, Livorno
25 *Henry*, Bencenich, Odessa, l. v. Queenst.

Vlie *Aangekomen*
22 dec. *Amsterdam* (st.), Hamburg

Vlissingen *Aangek.*
22 dec. *Johannes*, v. Eyk, Engeland
24 *Mentor*, Duwell, Burgas

—o—

Batavia *Aangekomen*
vóór 7 nov. *Jan Pietersz. Koen*, Hugenholtz, Amsterdam
Jacoba, Schaap, China
Eclipse, Doeksen, Melbourne
Vier Gezusters, Bik, Rotterdam

St. Helena *Aang.*
7 nov. *Celeritas*, Wagner, Batavia (vertr. 8 n. Amst.)
8 *Amalia Augusta*, van Marle, dito (vertr. n. Amst.)

Iquique *Aangek.*
12 oct. *Singapore*, Schmid, Coronel

Curaçao *Aangek.*
13 nov. *Santa Rosa*, Buykes, Amst. (laatst v. St. Thomas)

St. Thomas *Vertr.*
19 nov. *Jan & Albert*, Goosens, Maracaïbo

Havanna *Vertr.*
28 nov. *Cuba Packet*, Harken, Amst.

New-York *In lading*
7 dec. *Gezusters*, Visser, Amst. en Rotterdam
Duisburg, Wiegmann, dito en dito
Wapella, Cain, Rott.

Palermo *Aangek.*
10 dec. *Rhône* (st.), Messina

St. Ubes *Aangek.*
11 dec. *Jacoba*, v. d. Plas, Malaga

Belfast *Aangek.*
22 dec. *Susan West*, Reason, Rotterdam

Limerick *Aangek.*
21 dec. *Hendrika Roelina*, Helmers, Galatz

Liverpool *Aangek.*
22 dec. *Betsy*, Suriname
Uitgekluard.
23 *Columbus*, Breckwoldt, Curaçao

Milford *Vertr.*
22 dec. *Merwestroom*, de Goede, (v. Dordt) Belfast

Swansea *Aangek.*
23 dec. *Redite*, Hoveling, St. Sebastiaan

Cardiff *Aangek.*
21 dec. *Cornelis Smit*, Weidenaar, Rott.
22 *Libra*, van Os, dito

Reede van **Penarth**
Aangekomen.
20 dec. *Maria Elizabeth Margaretha*, Bauditz, Vlissingen

Falmouth *Aangek.*
23 dec. *Johanna*, Roostee, Rio-Janeiro
Jacomina, Homan, Aux Cayes
Henriette, Vinke, Galatz

Plymouth *Vertr.*
21 dec. *Gesina*, Blouw. (v. Liverpool) Gent

Fowey *Vertr.*
22 dec. *Margaret*, Scantlebury, Zierikzee

Ramsgate *Binneng.*
22 dec. *Triest* (st.), Rott. n. Triest (om kolen en water in te nemen; heeft 23 de reis voortgezet.)

Londen *Uitgekl.*
22 dec. *Jantina Alida*, Piebes, Triest en Venetië
In lading.
Vertrouwen, Kal, Genua
Turris Davidica, Nagel, Livorno

Glasgow *Vertr.*
22 dec. *Henriette Alida*, de Vries, Buenos-Ayres en Rosario

Kopenhagen *Gepass.*
23 dec. *Marchina Rosetta*, Koning, Pillau n. Goole
Gezina, Krook, Memel n. Leith

Elseneur *Aangek.*
23 dec. *Danmark*, Pie, Vlie

—o—

Schiermonnikoog 19 dec. Alhier is gevonden een naambord, waarop met zwarte letters: *E. P. Mooi—Pekela.*

Middelburg 23 dec. Volgens schrijven van de gezagvoerders S. Ouwehand, voerende de bark *Regina Maris*, en C. Ouwehand, voerende de *Susanna & Elisabeth*, dd. Soerabaija 15 october, dachten zij den 16 october naar Probolingo te vertrekken ter completering hunner ladingen, en was de bark *Walcheren*, kapit. K. Hoek, 13 oct. van Soerabaija vertrokken naar Rotterdam. Schepen en equipage waren in goeden staat.

Vlissingen 23 dec. De vaart voor zeilschepen op Antwerpen, welke den 21 dezer gestremd was, is thans heropend. Een aantal schepen is daardoor van deze reede de Schelde opgevaren. — De Fransche schoener *Paquebot la Victorine* is met schade alhier binnengekomen.

Brugge 23 dec. Door de visschers van Blankenberge en Heyst is een gedeelte der rijke lading van het bij Wenduyne op strand zittend schip *Plutarch*, kap. Barker, van New-York n. Antwerpen, geborgen; men schat de waarde van het geredde op *f* 40 a 50,000.

Lysekihl 15 dec. Met de berging der in dezen omtrek gestrande en gezonkene Hannoversche brik *Jan Tross*, kapit. Voogdt, van Riga met graan naar Rotterdam (*zie ons N.º van 15 dec.*), gaat men slechts langzaam voort; zij zal met de lading en den inventaris op 20 dezer bij auctie verkocht worden.

Elseneur 23 dec. De Ned. kof *Doethea Christina*, kapit. Poelman, v. Dantzig naar Amsterdam (*zie ons vorig N.º*), zit met hoog tij tot aan het dek onder water; de inventaris is alhier aangebragt en de masten zijn gekapt.

Londen 24 dec. Volgens heden ontvangen berigten zijn te Calais, Duinkerken en Ramsgate aangebragt een groot aantal kisten, vaten enz. met koopmanschappen, benevens losse goederen, met het wrakhout van een groot schip in zee drijvende gevonden en meerendeels gemerkt *Blervie Castle*, zoodat allerwaarschijnlijkst het schip van dien naam, kap. M'Hardy, van hier naar Adelaide (Zuid-Australië) bestemd en den 17 dec. ll. Duins gepasseerd, tusschen die plaats en Plymouth totaal verongelukt is. De *Blervie Castle* had eene equipage van 35 man en daarbij 22 passagiers aan boord.

Aldbro' 22 dec. Het Hannoversch kofschip *Frau Helena*, kapit. Brandt, van Londen naar Antwerpen, heeft gisteren ochtend op de Kentish Knock gestooten en is gezonken, doch het volk gered.

Ramsgate 22 dec. Aan boord van den Ned. schroefschoener *Triest*, alhier binnen, heeft den 20 dezer een treffend ongeval plaats gehad. De matroos P. Otgens, van Dussen, is door eenig toeval over den draaijer gevallen en den volgenden dag overleden.

Barrow 22 dec. De Hannoversche brik *Cornelia*, kapit. Albers, van Ibraïla met maïs naar Fleetwood, is in den afgeloopen nacht in de gronden tegenover het eiland Walney totaal verongelukt, doch de bemanning gered. Kapit. Albers had twee a drie dagen gekruist om een loods te vinden, doch door het mistige weder er geen kunnen bekomen.

Liverpool 23 dec. Het schip *Accrington*, met vrouwen en kinderen van soldaten naar Calcutta bestemd, is den 17 nov. op 2⁰ NB. en 31⁰ WL. gepraaid. De kapitein Horner en de stuurman waren overleden, zoo men meende door vergif, en meer dan 50 kinderen waren aan de mazelen en scharlakenkoortsen gestorven; de *Accrington* hield koers naar Rio-Janeiro.

—o—

Gepraaid:

22 oct., de Ned. bark *Drie Vrienden*, kapit. P. L. Anderson, van Batavia naar Nederland.

31 oct., op 25⁰ ZB. en 4⁰ WL., *Elisabeth Antonia*, J. Jansen, van Batavia naar Amsterdam. (Door kapit. Wagner, Ned. schip *Celeritas*, te St. Helena gearriveerd.)

18 nov., op 7⁰ NB. en 23⁰ WL., *D. T. Visser*, W. van der Linden, v. Pembrey n. Batavia.

28 nov., op 27⁰ NB. en 29⁰ WL., *Maria & Louisa*, v. d. Heyde, van Rangoon naar Falmouth.

21 dec., op 50⁰ NB. en 6⁰ WL., het Ned. schip *Anna Margrietha*, kapit. Olthof, van Newcastle naar Genua. (Door kapit. Homan, Ned. schip *Jacomina*, van Aux Cayes te Falmouth binnen.)

Door kapit. P. Jansen, voerende de bark *Brouwershaven*, van Java te Vlissingen gearriveerd:

24 sept., op 25⁰ 56′ ZB. en 56⁰ 53′ OL., Ned. brik *Karel August*, kapit. A. Huizer, van Batavia naar Rotterdam.

13 nov., op 5⁰ 22′ NB. en 23⁰ 45′ WL., Ned. bark *Ida Elizabeth*, kapit. C. Kramers, v. Rotterdam n. Batavia, en fregat *Prinses Amalia*, L. W. v. Rijn v. Alkemade, van Rotterdam n. Sydney; — alsook eene Russische bark, toonende 3den onderscheidingswimpel met n.º 4735.

16 nov., op 8⁰ 7′ NB. en 24⁰ 55′ WL., Ned. oorlog-schroefstoomschip *het Loo*, komm. luit. 1ste kl. J. van Gogh, laatst van Cadix, bestemd naar Batavia.

17 nov., op 10⁰ 13′ NB. en 25⁰ 35′ WL., de bark *Alma*, v. Siam n. Falmouth.

—o—

24 december. De wind te **Falmouth** W. en te **Deal** W. Z. W.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 27 dec.: 1ste getijde 5 ure 19 min.; 2de get. 5 ure 43 min.

Arnhem. Waterhoogte 24 dec. 2.20 el.

11 october 1823, en werd in 1827 bevorderd tot gewoon hoogleeraar. Bij voorkeur belast met het onderwijs in de kerkelijke geschiedenis en later ook met dat in de christelijke zedekunde, was hij eene lange reeks van jaren met onverdroten ijver werkzaam ten nutte der Akademische jongelingschap. Ook door zijne talrijke geschriften, vooral door zijn Archief voor Kerkelijke Geschiedenis, eerst door hem uitgegeven met den hoogleeraar H. J. Roijaards, te Utrecht, en later met den hoogleeraar W. Moll, te Amsterdam, verwierf hij zich, tot zelfs in het buitenland, een beroemden naam. Veelomvattend was de kring zijner werkzaamheid; de Koninklijke Akademie van wetenschappen telde hem onder hare leden; de Maatschappij van welstand verliest in hem haren voorzitter; het Haagsch genootschap een zijner directeuren, en de Maatschappij van Ned. letterkunde te Leyden een bestuurder en voormaligen voorzitter.

— Eergisteren stond voor het Provinciaal Geregtshof te Middelburg teregt D. Mauer, ongehuwd, oud 34 jaren, beschuldigd van een kind van het mannelijk geslacht, waarvan zij in den nacht van 25 op 26 september ll. was bevallen, te hebben vermoord en daarna in den tuin achter hare woning te hebben begraven. Hoewel de beschuldigde de haar ten laste gelegde misdaad bleef ontkennen, requireerde het Openbaar Ministerie de schuldigverklaring en eischte eene tuchthuisstraf van 5 tot 20 jaren. De advocaat mr. J. Snijders, die als haren verdediger was opgetreden, concludeerde tot vrijspraak, op grond van gebrek aan bewijs. De uitspraak is bepaald op 28 dezer.

— De Kamer van koophandel en fabrieken te Zierikzee heeft zich tot Z. Exc. den Minister van Marine gewend, ter verkrijging eener bepaling omtrent het aan boord zetten en afhalen der loodsen van zeeschepen, waarin bij het met 1 januarij 1860 in werking tredend reglement op de loodsdienst voor zeeschepen, voor die standplaats niet is voorzien, gelijk dit voor andere buitenhavens het geval is.

— Ll. vrijdag is te 's Hertogenbosch onder nadere goedkeuring aanbesteed: 1°, het bouwen eener sluiswachterswoning en van eene bergplaats, als ook het leveren van 42 stuks schotbalken en het plaatsen van 30 meerpalen; een en ander bij de nieuwe schutsluis te Werkendam. Aangenomen door den heer J. de Kruik te Werken en Sleeuwijk voor *f* 5667. 2°, het leveren van 1000 last kogelbazalt op den linkeroever der Nieuwe Merwede, onder de gemeente Werkendam; als ook van 250 grenspalen van zuilenbazalt langs de scheiding van 's Rijks eigendommen, wederzijds genoemde rivier; aangenomen door den heer D. Volker te Dordrecht voor *f* 6160. Van wege het Departement van Oorlog door den eerst aanwezenden officier der genie in deze vesting: 1°, het verbeteren van den bedekten weg bij het fort Isabella en het maken van een steenen duiker en grindweg, ter lengte van 551 ellen. Aangenomen door den heer J. van de Griendt voor *f* 11,350. 2°, het egaliseren van het kamp Willem II bij Vught. Aangenomen door den heer H. C. Lathouwers te Vught voor *f* 9500.

— Vrijdag namiddag hadden 4 soldaten van het algemeen depôt van discipline in het militair hospitaal te 's Hertogenbosch het voornemen opgevat om te ontvlugten; zij maakten zich te dien einde meester van de gordijnkoorden en knoopten die aaneen om zich daarmede uit een raam, rum 40 voeten hoog, naar beneden te laten; werkelijk waagde er zich een langs dit zwakke en gevaarlijke pad, doch naauwelijks 4 voeten naar beneden gezakt zijnde brak het koord; hij kwam op zijne voeten teregt, waarvan een sterk kneusde; de onvoorzigtige kwam met de grootste moeite door een aangrenzenden moestuin in de Tolbrugstraat teregt; naauwelijks was hij daar of een agent van politie nam hem in arrest en bragt hem naar het bureau van politie over, van waar hij na verhoor weder naar het hospitaal werd overgebragt; de drie anderen hadden na het ongeluk van hunnen makker geen lust meer hem te volgen.

— Onlangs werd uit 's Hertogenbosch gemeld dat, bij gelegenheid der St. Nicolaas-kermis aldaar een wolf uit zijn hok was ontsnapt. Men verneemt dat dit dier, na zich eenigen tijd in de omstreken van 's Bosch te hebben opgehouden, thans in de omstreken van Zalt-Bommel zou zijn opgemerkt; ondertusschen zijn eenige gemeentebesturen in het kanton Zalt-Bommel met elkander in overleg getreden om, door het nemen van de noodige maatregelen, den onverwachten gast op de eene of andere wijze meester te worden.

— Dezer dagen is onder Nistelrode, door een twintigtal jagtstroopers, feitelijk verzet geboden tegen eenige opzieners der jagt. Zelfs is van weerszijde gevuurd. Dien ten gevolge ziet men thans in den omtrek van die gemeente sedert eenige dagen geregeld patrouilles te paard, van de omliggende brigades marechaussée.

— Ll. vrijdag is te Meppel aanbesteed de daarstelling der gazfabriek. Inschrijvers waren: Kampschreur te Huissen, voor *f* 26,940; Schuinder te Meppel, voor *f* 25,747, en Krook te Zwolle, voor *f* 21,850. Er zal herbesteding plaats hebben.

— In een heideveld in Drenthe heeft men het lijk van een jongen gevonden, die vermoedelijk, door koude bevangen, in slaap was geraakt en zoo den dood heeft gevonden.

— Ll. donderdag werd van de werf van den scheepsbouwmeester H. Bieze te Veendam te water gelaten het schoonerschip Grietje, groot ongeveer 105 lasten, gekocht en bevaren zullende worden door kapitein H. R. Legger, van Veendam.

Wij hebben heden onze Parijsche brieven van gisteren niet ontvangen.

Beurstijdingen.

AMSTERDAM den 25 December.

Metalliek 5 pc. 54 7/8, 54 13/16; dito Nation. 59¾, 59 11/16. Aand. v. fl. 250, 1854, 4 pc. *f* 277. Rusland 3 pc. 64. Spanje Amort. 10 11/16.

Tot verbeterde koersen was heden eenige affaire in Oostenrijksche fondsen.

Den 26 December.

Integralen 63¾. Spanje Binnenl. 3 pc. 42; dito Amort. 10 13/16. Metalliek 5 pc. 55⅛, 55 3/16; dito Rente Amst. 74½; dito Nation. 60, 60 1/16, 59 15/16, 60 3/16, 60 1/16, 60 3/16, 60⅛. Stiegl. 6de serie, 5 pc. 99 11/16. Venez. 27 1/16. — Oostenrijksche fondsen hebben heden, bij vrij levendigen omzet, hunne vooruitgaande beweging vervolgd. In de overige soorten was de handel van minder beteekenis.

PARIJS den 24 December.

Frankrijk 3 pc. a contant 70.20, 70.50; dito op ult. 70.35, 70.30, 70.50, 70.40; dito 4½ pc. a cont. 96.50; dito op ult. —; Bank-Actien 2890, 2900; Crediet Mob. 840, 842.50. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg Aandeelen 500. Napels 5 pc. —. Spanje 1¾ pc. 33½; dito buitenl. 3 pc. oude — en nieuwe 44⅜; dito binnenl. 3 pc. 44¼; dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. 85½.

De fondsen openden wederom in eene flaauwe stemming, maar hebben zich later iets verbeterd.

LONDEN den 24 December.

3 pc. Cons. cont.	—	a	—	3 pc. Peru....	70	a	71
id. id. op tijd	95½	-	95¾	4½ pc. id. Urib.	82	-	83
5 pc. Oostenrijk	78	-	80	id. te New-Y.	80	-	82
1½ pc. België..	98	-	100	3 pc. Portugal.	45½	-	46½
5 pc. Braz. 1824	101	-	103	5 pc. Rusland.	108	-	110
id. 1829/39 ...	—	-	—	4½ pc. idem	100	-	101
id. 4½ pc. 1852	93	-	94	3 pc. Spanje...	44⅛	-	45½
idem 1858....	93	-	94	1¾ pc. idem...	33⅛	-	33¾
6 pc. Buen.-Ayr	77	-	79	idem Amort. ..	10½	-	11½
6 pc. Chili....	103	-	105	id. Cert. Coup.	4¼	-	4¾
3 pc. idem....	73	-	76	5 pc. Sardinië.	84	-	86
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	76	-	77
3 pc. idem ...	84	-	86	idem Nieuwe..	63	-	64
2½ pc. Holland.	65	-	66	4 pc. idem. ,..	104	-	105
4 pc. idem....	100	-	101	3 pc. Venezuela	28	-	29
Ecuador	12	-	14	idem Uitgest..	14	-	15
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.13½	a	14½.
2¼ pc. Grenada.	16½	-	17½	idem 3 m.	11.15¼	-	15¾.
id. Uitgestelde	4¾	-	5¼	id. Rott. 3 m...	11.15¼	-	15¾.
3 pc. Mexico.	22¼	-	22¾	id. Parijs kort....	25. 7½	-	15.
4½ pc. Peru...	91½	-	92½	idem 3 m.....	25.32½	-	37½.

De omzettingen waren heden van weinig beteekenis. Binnenl. fondsen waren prijshoudend. Buitenl. ondergingen weinig verandering; Turksche waren een zweem hooger dan gisteren.

Handelsberigten.

GRONINGEN den 23 December.

GRANEN enz. Aan onze markt gaat tegenwoordig zeer weinig om. Tarwe bijna niet ter veil. Rogge iets hooger: 123 ℔ *f* 7. Boekweit 10 c. hooger. Gerst ruim prijshoudend. Haver in alle soorten zeer gezocht. Paardenboonen iets lager. Van Koolzaad is eene knappe partij Oostvriesch a *f* 12 verkocht. Raapolie *f* 35.

LONDEN den 23 December.

SUIKER. Heden werden geen veilingen gehouden. De vraag hield aan en voor het verkochte werden volle prijzen besteed. 645 v. West Ind. werden verkocht. In de tweede hand werden omgezet 1000 z. Moscovados Manilla tot 33/, 300 k. bruin Havanna n°. 8½ tot 39/3. Gisteren werden nog verhandeld 1000 k. Havanna n°. 9½ a 10 tot 42/, 700 dito Havanna tot 39/6 a 47/, en 200 kisten n°. 14 tot 46/6. In Geraffin. ging tot vorige prijzen veel om. Br. Lumps 51/6 a 52/. — KOFFIJ. Tot vaste prijzen hadden eenige omzettingen plaats. — THEE kalm. Ord. Congo 1/3 a 1/3½. — RIJST. Goede kwal. gezocht; 2000 z. Bengaal golden 9/3 a 10/3 en 500 z. goede oude Necransie 9/4½. — PEPER. Er was eenige handel in Singapore tot 4 a 4½ d. — KATOEN zonder omzettingen. — SALPETER gezocht; men besteedde van 38/9 tot 41/6. — LIJNZAAD. Verscheiden ladingen Zwarte Zee golden 49/6. — METALEN. Schotsch IJzer 57/9. Zink vast. Koper tot vaste prijzen gezocht. — TALK wederom iets hooger. Peterb. Y C 58/, Jan. Maart 57/6.

GRAANMARKT. Engelsche en buitenl. Tarwe vast. Meel onveranderd. Gerst, Erwten en Boonen golden vorige prijzen. Haver gezocht.

Van den 19 tot den 22 dezer werden ingevoerd 2450 q. binnenl. en 1140 q. buitenl. Tarwe, 4670 q. binnenl. en 2460 q. buitenl. Gerst, 1440 q. binnenl. en 2890 q. buitenl. Haver en 840 z. binnenl. Meel.

LIVERPOOL den 23 December.

KATOEN. Onze markt was de geheele week zeer stil en alle soorten waren ⅛ d. lager te koop. Van nieuwe Orleans werd zelfs tot ¼ d. lager verkocht met weinig goeden voorraad. Alleen Amerik. soorten onder d. 6 zijn nog onveranderd en nog steeds coulant te plaatsen. Ook Suratte is vast en de houders dringen minder aan om te verkoopen. Voor Braziel en Egyptische soorten was zeer weinig vraag en dezelve zijn ⅛ d. lager. De omzet dezer week bedraagt 44,570 b., waarvan 1810 b. op speculatie en voor uitvoer 4600 b.

Kolenvrachten.

naar de Kaap de Goede Hoop.	—/ a —	» Singapore...	45/ a 47/
» Bombay.....	45/ - —	» Suez......	62/6 - 65/
» Calcutta....	42/ - —	» Hong-Kong..	55/ - 57/6
» Aden.......	52/6 - 53/	dito (v. Wales)	60/ - 62/6
» Kurrachee...	45/ - —	» Shanghai....	60/ - —
» Manilla.....	40/ - —	dito van (Wales)	65/ - —
» Madras.....	43/ - 45/6	» Melbourne..	45/ - 50/
		» Sydney.....	45/ - 47/6

ANTWERPEN den 24 December.

KOFFIJ. De omzettingen in St. Domingo beloopen 4400 b. op levering per de schepen Sir Robert Peel en Revenue. — SUIKER. 538 k. Havanna, verschillende nommers, werden verkocht tot *f* 16¾. — RIJST. Op nieuw werden 300 b. gepelde Arracan n.° 2 afgedaan tot *f* 8¼ a *f* 8⅜. — VRUCHTEN. 500 m. Faro Vijgen omgezet. — TALK te noteren op 40. — GRANEN. Tarwe vast maar zonder belangrijke omzettingen; men noteert *f* 12¾. Gerst als voren; disponibel *f* 8¾ en op Maart *f* 9¼. — ZADEN. Berdiansky Lijnzaad *f* 12½ en Riga Zaailijnzaad ord. *f* 20 en puik *f* 21¾ a *f* 22.

HAVRE den 22 December.

KATOEN flaauw. — KOFFIJ gezocht. — SUIKER. 137 v. Antilles golden fr. 58.50. — HUIDEN. 2000 gez. Paardengenomen tot fr. 13. — Van RIJST vonden 100 z. Bengaal nemers tot fr. 17. — Ongeveer 300 z. Baltimore QUERCITRON verhandeld tot fr. 11.50.

HAMBURG den 24 December.

KOFFIJ vast, doch zeer stil. — ZINK. 1000 ctr. loco, tot medio Februarij te leveren, 14.1. — RAAPOLIE stil, loco 23.10, per Mei 24.8 a 24.6. — GRANEN zonder omgang, doch met onveranderde prijzen.

Advertentien.

De Heeren **HOPE & Co.** adverteren, dat op den 2den Januarij 1860 en vervolgens, ten Kantore van de *Associatie-Cassa*, zal worden gevaceerd ter **Betaling** van de alsdan verschenen **INTEREST-COUPONS** der **Russische Geldleeningen** van de jaren 1798 en 1815.

Amsterdam, 24 December 1859.

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY
(INCORPORATED BY ROYAL CHARTER)
Wekelijksche Dienst
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN, voor Goederen en Vee

Het Engelsch Schroefstoomschip **EARL OF AUCKLAND**, Kapitein **William W. Appleton**, vertrekt WOENSDAG 28 DECEMBER, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

OPENBARE VERKOOPING,

op Vrijdag den 30 December 1859, des voormiddags ten 9 ure, aan de Bouwmanswoning **Veldlust**, in de Droogmaking *Zestienhoven*, onder Overschie, van: 70 Stuks Gave YPENBOOMEN, 13 Stuks ESSENBOOMEN en diverse Percelen HAKHOUT. Alles drie dagen vóór den Verkoopdag genummerd te bezigtigen.

Nadere informatie bij den Notaris *DIJXHOORN*, te Overschie.

Openbare Aanbesteding.

SCHOUT en POLDERMEESTERS van den Polder *LANGELAND*, te Krimpen op den IJssel, zullen op Vrijdag den 30 December 1859, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize der Gemeente aldaar, Aanbesteden:

Het Zesjarig ONDERHOUD der MOLENS en verdere POLDERS EIGENDOMMEN.

Het Bestek en Voorwaarden zal vier dagen vóór de Besteding ten Raadhuize voornoemd ter lezing liggen, terwijl nadere informatien zijn te bekomen bij den Dijkmeester van den Krimpenerwaard, door wien op den dag der Besteding, des morgens ten 10 ure, aanwijzing in loco zal worden gedaan.

Openbare Aanbesteding.

Het BESTUUR van de drooggemaakte Polders **Zestienhoven** en **Oudendijk**, genaamd ***Rijsen-Daal***, gemeente Overschie, zal op Zaturdag den 31 December 1859, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg **de Vergulde Valk**, te Overschie, Aanbesteden:

Het **10jarig ONDERHOUD** der **Molens**, mitsgaders der **Bruggen**, **Schoeijingen**, **Duikers** en verdere **Werken** ten laste van gemelde Polders zijnde of aan dezelve behoorende.

Nader omschreven in het Bestek en de Voorwaarden, welke van af den 21 December 1859 in de bovengemelde Herberg ter lezing zullen liggen.

Nadere inlichtingen te bekomen bij den Secretaris van gemeld Bestuur L. C. DIJXHOORN, te Overschie.

Het BESTUUR der **Vereenigde Polders** te ***Nieuwerkerk op den IJssel*** zal op Zaturdag den 31 December 1859, des voormiddags ten 10 ure, ten Herberge van **J. van der Horst** aldaar, in het openbaar Aanbesteden:

Het **zesjarig ONDERHOUD** van, benevens de vereischt wordende **LEVERANCIEN** en **VERNIEUWINGEN** aan de beide **WATERMOLENS** van gezegde Polders en aanhoorige Werken.

Waarvan het Bestek ter lezing ligt ten Kantore van den Secretaris van genoemde Polders op het dorp van Nieuwerkerk voornoemd.

VERKOOPING van

Meubelen, Huissieraden enz.

De Notarissen *SANDER & PAATS*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn voornemens, onder directie van *VAN MARLE & DE SILLE*, op Donderdag den 5 Januarij 1860, des voormiddags ten 10 ure, in het Logement **het Hof van Berlijn**, aan de Spaanschekade, wijk 12, n.° 130, te Rotterdam, publiek te Verkoopen: Different TAFELZILVER, PORSELEIN, GLAS- en VERLAKTWERK, TAFEL- en BEDLINNEN, BEDDEN, MATRASSEN, DEKENS, LEDEKANTEN met Behangsels, MEUBELen andere GORDIJNEN, JALOUZIËN, VLOERKLEEDEN, SECRETAIRES, CHIFFONNIÈRES, KASTEN, EET-, SPEEL-, WASCH- en andere TAFELS, CANAPÉS, STOELEN, SPIEGELS, PENDULE, HAARDEN, KAGCHELS, MANGEL, KOPER, TIN en andere GOEDEREN meer. — Twee dagen te voren van 10—3 ure te zien.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING

VAN:

1.° Een **HUIS** en **ERF**, aan de westzijde van den Kortendijk te Vlaardingen, wijk A, n.° 33, Kadaster sectie A, n.° 109, groot 1 Roede 52 Ellen.

2.° Een **DITO**, met KOEIJENSTALLING, **ERF** en ruimen **OPEN GROND**, aan de noordzijde van het Westnieuwland aldaar, wijk L, ns. 64 en 65, Kadaster sectie B, ns. 1011, 1012 en 1013, groot 2 Roeden 43 Ellen.

3.° Twee Bunders 96 Roeden 80 Ellen **WEILAND**, in den Broekpolder, onder Vlaardinger Ambacht, Kadaster sectie B, ns. 310, 311 en 312.

4.° Een Bunder 91 Roeden 60 Ellen **WEILAND**, gelegen in den polder Aalkeet-Buiten onder gemelde gemeente, Kadaster sectie C, n.° 141.

Zullende worden Geveild den 11 en Afgeslagen den 18 Januarij 1860, beide des namiddags ten 3 ure, in het Logement **de Hollandsche Tuin**, te Vlaardingen.

Nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. J. H. KNOTTENBELT, aldaar.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen CAZAUX VAN STAPHORST en VAN RIJCKEVORSEL, beide residerende te Rotterdam, zijn voornemens op Woensdag den 11 Januarij 1860, des namiddags ten 5 ure, in het Huis der Notarissen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en vervolgens aan den meestbiedende of eerstmijnende te Verkoopen:

Een hecht, sterk en wel gesitueerd **HUIS**, **PAKHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen te Rotterdam, aan de westzijde van de Groote Wijnbrugstraat, wijk 1, n.° 456, met Hardsteenen-Ondergevel, bevattende gemeld **HUIS** een aantal net betimmerde **Vertrekken**, meerendeels Geplafonneerd en van Stookplaatsen voorzien, ruime, wel ingerigte en met Marmer bevloerde **Keuken**, goeden **Kelder**, **Zolder**, ruime **Vliering**, velerhande **Gemakken** en wat voorts tot eene fatsoenlijke Woning vereischt wordt; belend ten noorden den Heer J. Voorhoeve H. Cz., ten zuiden den Heer A. Kieneker, strekkende vóór van de Straat westop tot aan Mevrouw de Wed. W. Robertson Junior en Kinderen, Kadaster sectie G, n.° 660.

In de Grondbelasting over 1859 aangeslagen tot *f* 75.93. Zijnde geheel in eigen gebruik en te aanvaarden 1 Mei 1860.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantoren van genoemde Notarissen CAZAUX VAN STAPHORST, aan het Westnieuwland, en VAN RIJCKEVORSEL, aan de Wijnhaven te Rotterdam; zullende gemeld Perceel twee dagen vóór en op den dag der veiling, van 11 tot 3 ure, door een ieder kunnen worden bezigtigd, op vertoon van een Permissiebiljet, door een der genoemde Notarissen afgegeven.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, die daartoe door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam zijn gemagtigd, zijn van meening om op Woensdag den 4 Januarij 1860, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

N.° 1. Een hecht, sterk, wel betimmerd en alleraangenaamst gesitueerd **HUIS**, staande op Stads Grond, aan de oostzijde van de Schiekade te Rotterdam, wijk 14, n.° 368, Kadaster sectie C, n.° 1275.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op *f* 18.98. Belast met eene Recognitie ten behoeve van de gemeente Rotterdam, groot *f* 4.80 's jaars.

Zijnde in eigen gebruik en te aanvaarden 1 Februarij 1860.

N.° 2. Een extra hecht, sterk, goed doortimmerd **HUIS** met OPEN PLAATSJE en **ERVE**, staande en gelegen aan den Goudschen Singel te Rotterdam, wijk 13, n.° 810, Kadaster sectie D, n.° 873.

Grondbelasting over 1859 *f* 32.02.

Verhuurd per maand, tegen *f* 350 's jaars.

N.° 3. Een hecht, sterk, goed betimmerd **HUIS** met BOVENWONINGEN en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Oost-Molenstraat te Rotterdam, wijk 11, n.° 229, Kadaster sectie N, n.° 137.

Grondbelasting over 1859 *f* 35.28.

Verhuurd het Benedenhuis tot ultimo April 1863, voor *f* 280 's jaars, en de Bovenkamers in 4 Percelen, per week, renderende in het geheel *f* 508.80 's jaars.

N.° 4. Een hecht, sterk, wel doortimmerd **PAND**, bestaande in Twee BENEDENHUIZEN met BOVENWONINGEN, en **ERVE**, staande en gelegen in den Groenendaal, op den hoek van de Oost-Molenstraat, te Rotterdam, wijk 12, n.s 325 en 366, Kadaster sectie N, n.s 462 en 463.

Grondbelasting over 1859 *f* 56.93.

Verhuurd in zes Percelen, per 3 maanden, per maand en per week, te zamen voor *f* 574.20 's jaars.

N.° 5. Een hecht, sterk, wel betimmerd **HUIS** met BOVENWONINGEN en **ERVE**, staande en gelegen vooraan in den Groenendaal, naast het vorige Perceel, wijk 12, n.° 367, Kadaster sectie N, n.° 461.

Grondbelasting over 1859 *f* 25.49.

Verhuurd per week, in drie Percelen, te zamen voor *f* 239.60 's jaars.

De Percelen Ns. 4 en 5 zullen eerst separaat en daarna gecombineerd ten Verkoop worden aangeboden.

N.° 6. Een hecht, sterk **HUIS**, met BOVENWONINGEN, OPEN PLAATS en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Schubdevischsteeg, achter het Verbrande Klooster, te Rotterdam, wijk 11, n.° 534, Kadaster sectie K, n.° 571.

Grondbelasting over 1851 *f* 9.25.

Verhuurd per week, in 3 Percelen, voor *f* 109.20 's jaars.

N.° 7. Een hecht, sterk **HUIS** met ACHTERHUISJE, BOVENWONINGEN en **ERVE**, staande en gelegen mede aan de westzijde van de Schubdevischsteeg te Rotterdam, naast of benoorden het vorig Perceel, wijk 11, n.s 535 en 536, Kadaster sectie M, n.s 573 en 574.

Grondbelasting over 1859 *f* 14.69.

Verhuurd per week, in 5 Percelen, te zamen voor *f* 174.20 's jaars.

De te veilen Panden zullen kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 3 ure, mits men wat betreft N.s 1, 2 en 3 voorzien zij van een Permissiebiljet, door een der voornoemde Notarissen afgegeven, te wier Kantore, aan de Zuidblaak te Rotterdam, inmiddels nadere informatiën zijn te bekomen.

VAN DER MEER & VERBRUGGEN,
Boekhandelaars, in de Hoofdsteeg, hoek van den Houttuin, hebben uitgegeven en verzonden:

DICHTERLIJK GENIE.

Eene SCHILLER-STUDIE van

Dr. J. J. VAN OOSTERZEE.

Prijs 50 Cents.

Bij dezelfden zijn ook onlangs verschenen van ***Dr. J. J. VAN OOSTERZEE:***

BETHESDA.
Leerr. over *Joh. V:* 1—16.

MORGENSTOND EN NACHT.
Leerr. over *Jes. XXI:* 11, 12.

GEEN FABEL.
Leerr. over 2 *Petr. I:* 16a.

Prijs van elke Leerrede ***25 Cents.***

Societeit *Harmonie.*

ITALIAANSCHE OPERA-VOORSTELLING.

Vrijdag 30 December 1859:

LUCIA DI LAMMERMOOR,

Groote Opera in 4 Bedrijven,
Muziek van DONIZETTI. *Aanvang ten zeven ure.*

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.30, 11.40, 3.30, 6.30.
» » alleen n. 's Hage: 9.45 's morg. en 9.35 's av.
» Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
» 's Hage alleen n. Rott.: 8.30. 's morg. en 3.40 's midd.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.15, 3.—.
» Dordrecht naar Rotterdam: .... 10.40, 3.20.
» Breda naar Antwerpen en Rott.: 6.50, 12.35.
alleen naar Antwerpen en Moerdijk: 5.20.
» Antwerpen naar Breda en Rott.: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.15, 7.15
Amst. n. Utr., Rott., Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.30, 6.—, 7.45
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.45, 11.35, 12.30, 6.50, —
Utr. n. Rott. 6.30. — Utr. n. Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.